

A. ΓΕΡΑΝΟΥ

ΟΔΥΣΣΕΑΣ

Α. LEPANOY

ΖΑΞΖΥΔΟ

ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥΤΟ ΔΕ ΓΡΑΦΗΚΕ ΚΑΘΟΛΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ.

I

ΑΚΡΟΓΙΑΛΙΑ ΤΗΣ ΙΘΑΚΗΣ

Στὴν θάλασσα ποιτὰ ἔνα παρεκλήσι τῆς Ἀφροδίτης, μὲ τὸ χοντροσκαλισμένο ρύσαρο τῆς θεᾶς, ποὺ ἀνεβαστάει μὲ τὰ δυό της χέρια τὸν μαστόν.

Ἄποξω ἔνα πηγάδι, μὲ πέτρινο στρογγυλὸν ἀφρόχειλο, τριγύρα τὸν οἱ δοῦλες ἀνεσέργοντες νερό.

Ζερβά, στὸ βάθος, ἡ καλύβα τοῦ Ἐβμαίου καὶ πίσον της γυροτραφισμένη μάντρα.

‘Ο ἥλιος πάει νὰ βασιλέψει.

ΜΕΛΑΝΘΩ “Ἄχ ! πῶς ἀργεῖς νὰ βασιλέψεις, ἥλιε !

Ματώσαν στὰ λιθάρια τὸν ἀπάλα μου
τὰ πόδια καὶ κοπήκαν τὰ νεφρά μου,
σκυμένη στὸ πηγάδι, ν’ ἀνεσέργω
νερό !

ΓΡΙΑ Σὲ κόβει ἡ στάμνα, Μελανθώ μου,
τὶ ξαγουπνᾶς χαρούμενη νὰ παιζεις
στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ Κτήσιπου !

ΧΛΟΗ “Ἄγια νύχτα,
ποὺ ἔσù θεοὺς νικᾶς κι ἀνθρώπους, ἔλα
καὶ λύσε ἀπ’ τὰ κορμιά μας πιὰ τὸν κάματο
τῆς μέρας !

ΓΡΙΑ Αλ̄, πῶς θιάζεστε, ξαδιάντροπες !
Τὰ γέλοια σας ἀχοῦν στὸ γυρογιάλι
κι ὅλη τὴ νύχτα δὲ μὲ ἀφήνοντα μάτι
νὰ κλείσω !

ΓΟΡΓΩ

Πάει, σκεδρώθη τὸ λαμπρό σου
κορμί, τὰ στήθη ἐπέσαν, κι ἄντρας πιὰ
κανεὶς δὲ σὲ ζυγώνει! Μὰ τὰ νιάτα,
καλὰ τὰ γλέντησες καὶ σὺ τρυγώντας πλήθιο
φιλὶ ἀπ' τὰ πρεμαστὰ φρυμένα χεῖλια
τοῦ τραγοπόδην Πάνα τοῦ θαρβάτου.
Κι ὅλα τὰ σπήλια τοῦ νησιοῦ βουίξαν
ἀπ' τῆς χαρᾶς τ' ἀψά ξεφωνητά σου.
Τώρα κ' ἔμεις ποὺ λάμπομε σὰν ἄστρα,
καιρός, μὲ τὴ σειρά μας, νὰ χαροῦμε
τὸν ἄντρα!

ΜΕΛΑΝΘΩ

Σὰν κροντήρια βρᾶζονν, χάλκινα,
ὅλο θυμό, τὸ δρυθὰ κορμιὰ τῶν ἄγονων
στῆς χήρας τὸ ἀψηλὸ κλινάρι γύρα.
Μ' ἀφτή, μὲ πονηρὰ τὸ μάτι παίζοντας,
ὅλους κρατάει στὴν ἄκρα τῆς ἔλπιδας.
Κι ὁ πόθος τους, ξεσπάει σ' ἔμας τὶς συλάθες
καὶ νά, γιομίσαν μούλους τὰ Παλάτια τῆς
καὶ μούλες!

ΕΡΙΦΙΛΗ

Ὦ νὺ πήδαε, λέει, σὰ λιόντας
ὅ πονηρὸς Δυσέας, στὴν ἄκρα ἀπάντεχα
τῆς σκονισμένης στράτας, μὲ τὸ σκοῦφο
τὸ μυτερό του, σειώντας τὸ ἀντροφόνο
κοντάρι τὸν καὶ τὰ μάτια τὰ πάνουργα
κλωθογυρίζοντάς τα δλοῦθε!

ΓΡΙΑ

Σώπα,
καὶ ζωντανὸς μπροστά μου ἀνατινᾶζεται!

ΕΡΙΦΙΛΗ

Τὴ φοθερὴ τὴν ὄψη του λαχτάρισα
στὰ μάτια ν' ἀντικρύσω! Ἡ μάνα μου ὄντας
στὸν ὑπνὸ τῆς τὸν δεῖ, πετιέται ὀλόρθη
σκληρίζοντας, δχιὰ σὰ νὰ τὴ λόχεψε.
Κ' ἐγώ, τὸν τρόμο κρύδοντας χαδέέω
τὸ γέρικο κορμί της νὰ εἰρηνέψει.
“Μάνα, τῆς κράζω, πένθανε, μὴν τρέμεις!,,
Μ' ἀφτή, μὲ φρίκη τὸ ἄσπρο τῆς κεφάλι
βιαριὰ κουνώντας, ἀλαλη ἀκρουμάζεται
τὸ πέλαο..

ΓΟΡΓΩ

Μάνα, πές μου, τί τρομάζω!
Θνητὸ κορμὶ δὲ δένει τὴν ψυχὴ του;

Γιὰ κ' εἶναι δράκος κι ἄγριος πέφτει ἀπάνου μας
καὶ μᾶς πλαντάει ἔσηδης ὁ μέγας ἥσκιος ;
Κ' οἱ νιοὶ χωρὶς ντροπή, σὲ στήσαν βίγλα
γιὰ ν' ἀγγαντέθεις πότε στὸ λιμάνι μας
ἡ φοβερὴ θ' ἀράξει πλώρα ἀφρίζοντας,
κι ὡς πρόθετα στὸ σπήλιο νὰ μαντρίσουν ;
Ντροπὴ στὰ νιάτα ποὺ ἔνα γέρο τρέμουν !

ΧΛΟΗ Αἴ, γριά ! Τὰ μάτια γούρλωσες κ' ἡ γλώσσα
κολήθη στὸ λαρύγγι σου !

ΓΡΙΑ Σωπάσετε !

Σωτήρα Χάρε, δράμε νὰ μὲ σώσεις
ἀπ' τ' ὅρνιο ποὺ χουγιάζει ἀπάνουνθέ μουν
στὸν πυρωμένο ἀγέρα τ' ἀκρονύχια
τροχώντας. Ἀ γελάτε, μὰ καμιά σας
δὲ θὰ γλιτώσει ! Ναι, τὶ θᾶρυθει, θᾶρυθει !
Πανοῦργος εἶναι κι ἀτρομος, τὸν ξέρω,
κι ὡς χέλι θὰ γλιστρούσει ἀπ' τοὺς κιντύνους.
Καὶ τότε : «Σκίσουν, γῆς, θὰ ξεφωνᾶτε,
κατάπιε με !» Μὰ ἀνίλεο τὸ λεπίδι
θὰ πέσει τῆς σφαγῆς στὸν τράχηλό σας !
Καὶ στοῦ βοδιοῦ τὸ κέρατο ἀν χωστῆτε,
τὸ χέρι ἀφτὸς μὲ μιᾶς ἀπλοκαμώντας
ἀρμαθιές, στὴ στοά, θὰ σᾶς κρεμάσει !
Καὶ τ' ἀπαλά σας τοῦτα τὰ χεράκια
στὰ γόνα του νὰ πὰν δὲ θὰ προφτάσουν !

ΜΕΛΑΝΘΩ Τοῦ γυρισμοῦ τὴ μέρα μὴν τοῦ δώσεις,
Ἄφεντρα τοῦ ἄγριου πέλαγου, Ἄφροδίτη,
μὰ σύρε ἀπ' τὰ μαλλιὰ καὶ γυιδ καὶ κύρη,
στὰ βύθη τοῦ γιαλοῦ, θροφὴ στὰ ψάρια.

ΛΕΥΚΟΘΕΑ (έρχεται στὸν διμο κρατώντας στάμνα)
Ἡ Βασίλισσα ! Πέρα ἐφάνη, νά τη !
μέσ' στὶς ἐλιές μὲ βάγιες καὶ κανίσκια
κατηφοράει.

ΜΕΛΑΝΘΩ Λεφκὰ θὰ φέρνει, Κύπρη,
γιὰ τὸ βωμό σου πάλι περιστέρια,
νὰ πραήνεις. Μὰ τὴ νύχτα ἐσὺ θὰ κρούσεις
τοῦ Παλατιοῦ τῆς πάλι τὰ κρικέλια
βοιγγώντας !

ΧΛΟΗ

Πόσο ἀνάλαφρα στὸ χῶμα
σκιρτάει ! Χαρὰ κρυψὴ τὴ συνεπαιόνει !

ΓΟΡΓΩ

Μὰ ἡ γριά τῆς πίσου Νένα, τὸ κεφάλη
κουνάει, νιὲς συφορεῖς σὰ ν' ἀναδέβει !

ΕΡΙΦΙΛΗ

Σιμώνει ! Ἀχ πῶς τὸ σῶμα τῆς γιαλίζει
νιόλουνστο ! Λέξ ὁ πόθος τὸ ἀνανιώνει
τόσων ἀντρῶν ποὺ γύρα τῆς, σὰ λάφια
διφοῦν γιὰ τὸ φιλὶ καὶ τὸ κορμί τῆς.

ΜΕΛΑΝΘΩ

Πῶς τὴ βαστᾶ ἡ καρδιά τῆς καὶ δὲν πέφτει
στοῦ πιὸ καλοῦ μιὰ νύχτα τὸ κλινάρι !

ΓΟΡΓΩ

Τὸν πόθο κυθεράνει καλὰ καὶ παίζει
μὲ τέχνη τὸ λαμπρὸ παιχνίδι τοῦ ἔρωτα,
πάντα ψηλὰ κρατώντας τὴν τιμή τῆς.

ΓΡΙΑ

Σκυμένες στὸ πηγάδι μὲ σιωπὴ
γιομίστε τὰ σταμνιὰ καὶ τραβηγτῆτε
τὶ σήκωσε τὰ χέρια ἡ Πηνελόπη
καὶ δέεται.

ΠΗΝΕΛΟΠΗ

Αφέντρα, τέτοια ἀκνογελώντας
καὶ μὲ τὰ χέρια σφίγγοντας τοὺς πλήθιους
ἵεροὺς μαστούς, χτὲς βράδι στ' ὄνειρο μου
κατέβης. Κι ἄγρια σμίγοντας τὰ τόξα
τῶν φρυδιῶν σου, μοῦ κράζεις μὲ παράπονο :

«Κοιμᾶσαι μοναχὴ κ' ἐμὲ τὴν Κύπρη
καταφρονᾶς καὶ τ' ἄχροντά μου δῶρα
ποὺ καὶ θεριὰ τῆς γῆς μεράνουν ; Ξύπνα !

Γραφτὸ στὴν κλίνη πάλι ν' ἀγκαλιάσεις
τὸ ἀδρὸ κορμὶ τοῦ ἀντρὸς ποὺ σοῦ τεριάζει.
Κι ὅμαδι νὰ προσπέστε στὰ φαρδιά μου
τὰ στήθη, ποὺ τὴν πᾶσα γῆς χωρᾶνε,
σὰ νιόνυφοι ζητώντας τὴν ἐφρή μου !»

— «Κερά μου, ἀπηλογήθηκα, τροιμάζω
τὴν δργή σου γρικῶ νὰ βόγγουν μέσα μου
κρυφὲς φωνές, θόλωσαν τὰ φρένα
ποὺ ὥς τώρα γαληνά, σὰ λυχνοστάτης,
μοῦ φρώτιζαν τὸ λόγο καὶ τὴν πράξη.

Σκυφτὴ νογῶ τὸ χέρι σου ἀποπάνου μου

καὶ σὰ φωνὴ τοῦ σπλάχνου μου ἀνεβαίνει
 καὶ κυβερνάει τὸ νοῦ μου ἡ προσταγή σου
 τὶ λέφτερη λογίεμαι στὸ λαμπρό σας
 ψυμφόνο, Θεοί, μονάχα σὰ δουλέθω!
 Καὶ σὺ χαμογελώντας σκύβεις κι ὅλη
 πέφτεις γλυκὰ στὸ σῶμα μου καὶ κραίνεις:
 «Ἡ Μοίρα μὲ τὰ χεῖλη μου προστάζει:
 Πάρ’ τὸ βαρὺ δοξάρι τοῦ Ὁδοσέα
 ποὺ ἀτάραχο, βουβό, στὸ στύλο πρέμεται
 τοῦ Παλατιοῦ καὶ δῶσ’ το στοὺς μνηστήρες.
 Ο πούχει ἀπ’ ὅλους δύναμη, τανυώντας
 μὲ μιᾶς τὸ φροθερὸ τοῦ ἀντρός σου τόξο,
 τὰ δώδεκα πελέκια νὰ περάσει,
 θὲς καὶ δὲ θές, θὰ σὲ χαρεῖ γυναίκα». A
 Τέτοιες, Μεγαλοδύναμη, στὸν ὑπνό^{την} σκληρὸς
 σκούζεις ἀρμῆνεις σκούζοντας μοῦ φέρνεις.
 Θητὴ μὲ τοὺς ἀθάνατους, τὸ ξέρω,
 πῶς νὰ παλέψω; Νά με, στὸ βωμό σου
 μὲ σέρνεις καὶ κρεμῶ τὸ ἄδρο δοξάρι
 τοῦ ἀντρός μου στὰ διπλὰ ταθρήσια κέρατα.
 Καὶ τώρα νά, τὰ γόνατά σου πιάνοντας,
 γλυκειά μου, μυστικὰ τὰ λόγια μου ἔκου:
 Αφροδίτη, ἀδερφὴ χαριτωμένη
 τοῦ θανάτου κι ἀκούραστη ἀνυφάντρα
 τῆς ζωῆς, τὸν κρυφό μου πόθῳ ἐπάκουσε:
 Τὸ ἀσύγκριτό μου τέρι ἀφοῦ γραφτό ἕταν
 νὰ μοῦ πνιγεῖ μέσ’ στὸ γαλάζο κύμα
 καὶ νέο προστάζει ἡ Μοίρα μου ἀντρα στὸ ἄγιο
 κλινάρι νὰ δεχτῶ, δῶσε, Κερά μου,
 τὴν ἐφκή σου στοῦ Ἐβρύμαχον τὰ χέρια!

Καὶ σύ, καλή μου Ἐβρύκλεια, σὰ νυχτώσει,
 τὸ γιγαντένιο τόξο ἔκερεμώντας
 ἀπ’ τοῦ βωμοῦ τὸ ἀρπάγια, πήγαινέ το
 τοῦ γέρου χοιροτρόφου μας ἀπόψε
 νὰ τοῦ περάσει νέα νεθρὰ καὶ λίπος
 μὲ ὑπομονὴ ἀγρυπνώντας νὰ τὸ ἀλείψει.
 Σκούζει ἡ θεά καὶ τὴν ἀκούω μὲ τρόμο!

ΕΒΡΥΚΛΕΙΑ Παιδί μου μύρια βάσανα μολέθουν
 τὴ θεία ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου σὰ γεράσει.

Μὰ σπλαχνικὰ οἱ θεοὶ τὰ πάντα ἀρμόζουν.
 Κι ὅντας τὰ φρένα πὰν νὰ σέήσουν, φίχνουν
 ἀναλαμπὴ προφήτισα καὶ φέγγουν
 τὴ στράτα τῆς ζωῆς μπροστὰ καὶ πίσου.
 Κ' ἐγὼ πατώντας τοῦ "Ἄδη τὸ κατώφλι
 σὲ θεῖο τὰ πάντα βλέπω φῶς καὶ λέω:
 Βασίλισσα, βαθιὰ ἡ καρδιά μου ἀκούειν!
 τὴν ἀφρισμένη πλώρα του νὰ σκίζει
 τὴν θάλασσα γοργὰ καὶ τὰ κουπιά του
 σὰ φτέρουσγες δεξόζερβα νὰ ὁρμοῦνε!
 Θάρσει, θάρσει, μὴ βιάζεσαι, παιδί μου!
 "Ωρα τὴν ὅρα ἐγὼ μετῷ τὰ χρόνια:
 τὰ εἴκοσι ἀκόμα δὲν περάσαν: λείθεται
 μιὰ μέρα ἀκόμα πρόσμενε! Τὸ λόγο τους
 σὰ δώσουν οἱ θεοὶ μας, τὸν κρατοῦνε!
 Κ' ἡ ὑπομονὴ βασιλικὸν ναι δῶρο!

ΠΗΝΕΛΟΠΗ Τὰ εἴκοσι χρόνια πέρασαν, καλή μου,
 καὶ πιὰ στὴ θύμησή μας ζεῖ: μονάχα
 σὰν πίνει ἡ σκιά του τὸ αἷμα μας τρανέβει.
 Τοῦ κάπου ὁ γυιός μου δέρνεται στὸ κῦμα
 τὸν ξακουσμένο κύρη νὰ συντύχει.
 Τὸ νοιώθω στὴν καρδιά μου, ποὺ ἄγιο στόμα
 λογιέται τῶν ἀθάνατων καὶ φέμα
 ποτὲ δὲν εἶπε: Πέθανε ὁ Δυσέας!

ΕΒΡΥΚΛΕΙΑ Μέσ' στὴν καρδιά σου πέθανε, Κερά μου!

ΠΗΝΕΛΟΠΗ Θολώνει τὸ μυαλό σου ἡ πλήθια ἀγάπη
 κι ἀπρεπα λόγια ξεστομᾶς!

ΕΒΡΥΚΛΕΙΑ Τὰ μάτια μου
 τὴ σκοτεινιὰ τρυποῦν σὰ νυχτερίδες
 καὶ τὰ κουφὰ τῆς στέγης σημαδέθουν!
 Καὶ στὸ βωμὸ τῆς ἀμυναλῆς, τῆς ἀζωστῆς
 Κερᾶς σου φανερὰ τὸ λέω: Τὴ νύχτα
 κακὲς ὀρμήνειες ἡ Θεὰ σοῦ δίνει!
 Σιγῶ, γιατί μαι δούλα καὶ δὲν πρέπει.

ΠΗΝΕΛΟΠΗ Κι ἐγὼ σωπαίνω στοὺς Θεοὺς μονάχα
 νὰ δίνω λόγο στέκει στὴ γενιά μου.

(φέβγουν)

ΕΡΙΦΙΛΗ Καλὰ μαντάτια! Γλίγορα θὰ βουίξουν
οἱ στοὲς ἀπ' τοῦ γάμου τὰ σφαχτάρια!

ΜΕΛΑΝΘΩ Γι' ἀφτὸ κ' ἡ χήρα πιὰ σὲ ἀργὰ νυχτέρια,
τοῦ πεθεροῦ τὸ σάδανο ἔσφαινει.

Σκυμένες οἱ ἀνυφάντορες τώρα διαζουνται,
τὸ πέταλο χτυπάει, τὸ ἀντὶ γιομῖζει
κ' οἵ σκλάβες βιαστικὲς περνοῦν τὰ πρόσια!

ΧΛΟΗ Τρεχάτες στὸ Παλάτι πάμε οἱ βάγιες
νὰ μᾶς ποῦν! Ἡ καρδιά μου σπάει κ' ἡ νύχτα
πλωπώνει!

ΕΒΡΥΝΟΜΗ (ἔρχεται λαχανιασμένη)
Ωιμέ, πακὸ μεγάλο!

Τί να;

ΟΙ ΔΟΥΛΕΣ

ΕΒΡΥΝΟΜΗ Ζερδὸν τοῦ Παλατιοῦ τώρα ποὺ ἐρχόμοιν
ἀητὸ μεγάλο ἀγνάντεψαν ν' ἀπλώνει
πλατειές, έουερὲς φτερούγες καὶ νὰ πέφτει
στοινιάζοντας σὰ χάρος στὴν ἀβλή μας.
Κι ἀνάτρομα σκορπίσαν στὸν ἀγέρα
μὲ θλιβερὲς ιραξὶές τὰ περιστέρια.
Κι ὅλη ἡ στεγή σκοτείνιασε ἀπ' τὸν ἥσκιο!

ΜΕΛΑΝΘΩ Α! τὸ καλὸ σημάδι χαιρετίστε,
μὲ δομὴ τὰ χέρια ἀσκόνοντας στὰ οὐράνια!
Ποιὸς θάναι ὁ τυχερός, γιὰ πές μου, Δία,
ποὺ ἀπὸ ψηλὰ τοῦ στέλνεις τὸ λαμπρό σου
τ' ὄρνιο, γοργὸ μαντάτορα τοῦ γάμου;
Χαρὰ σὲ σέ, ποὺ θεῖο κορμὶ νὰ θάλεις
ἀξιώθης, τῆς τρανῆς γενιᾶς σου ωἶσα!
Σὰν περιστέρια φέέργουν οἱ μνηστήρες
κι ἀητὸς γαμπρὸς χοιμάει, ποιός;

ΟΔΥΣΣΕΑΣ

— Ο Δυσέας!

Α σκύλες! Ποῦ νὰ έρισκομαι; Σταθῆτε,
μιλήστε μου! Τὰ φρένα μου ἐσαλέψετε,
Θεοί, κι ὅ,τι εἴχα ἀτίμητο τὸ χάνω!
Μὲ δνείρου φαντασιές πλανᾶτε πάλι
τὸ νοῦ μου καὶ χορταίνετε τὴν πεῖνα
τῆς ἀπατῆς καρδιᾶς μου μὲ ἀδειούς ἥσπιονς.
Σειρήνες τὴν ἔρμια μου ξανανθίζουν
καὶ σὰν τραγούδια δίθουλα τὰ λόγια τους

κρατοῦν στὸ ναι καὶ στὸ ὅχι τὴν ψυχή μου.
 Σήκω, Ὁδυσέα! Κι ὡς τόξο τὸ λαμπρό σου
 τανύζοντας μυαλὸ τὴν πάχνη σκίσε!
 Τὴν πώς θνητὸς λογιέμαι; Ἐγὼ στὸ σπλάχνο μου
 Θεὸς κρατῶ καὶ γύρα μου βιγλίζω.
 Παλέβω μὲ τὸ μάθρο κῦμα ἀκόμα
 καὶ σφίγγοντας τὸ δγρό τιμόνι, πάλι
 τὸ θάνατο νικῶ!.. Ἀστραπὲς μοῦ ἀνάβουν
 τὰ μάτια κι ὁ θεϊκὸς ὁ νοῦς θολώνει!
 Ἀθηνᾶ μον! Ἀθηνᾶ! Ὡς ἀητοὶ χονγιάζουν
 ἀπάνου μου οἱ Θεοὶ νὰ μὲ τυφλώσουν!
 Κατέέθα, μὴ μὲ ἀφήνεις! Πήδα πάνοπλη
 μέσ’ ἀπ’ τὰ φρένα μου, ἀν ποτε, θυμήσουν,
 μεριὰ παχιὰ βοδιῶν σοῦπαψα ἵκετης.
 Καὶ τὴν καρδιά μου βόηθα, μὴν ἔσπεσει!

Α Θ Η Ν Α

(ἡ Ἐβρυνόμη ρίχνοντας τὸ δουλικὸ χιτώνα)

ΑΘΗΝΑ

Αῖ, τὶ φωνάζεις, γέρο; Τὰ μαλλιά σου
 τὶ τὰ τραβᾶς, σὰ κήρα ἀδικημένη;
 Τινάξου δρόθος! Δὲν ἔμαθες ἀκόμα,
 τόσων χρονῶν, τὸ φόβο νὲ ἀφεντέβεις;
 Κι ὅμως ἐσὺ δειλὸς δὲ δείχνεις· στέκεις
 στὰ πόδια σου γερὰ κι ἀδρὰ δεμένη
 μοῦ φαίνεται ἡ ψυχή σου μὲ τὸ σῶμα.
 Γιὰ ωῆξε τὴ βουλή σου στὸ παλάγγι
 τῆς Μοίρας, σὰ σπαθί, κ’ ἐφτὺς θὰ κλίνει,
 χορέβοντας γοργά, στὴ δύναμή σου!
 Τὶ τοῦ θνητοῦ ἡ καρδιὰ τὴν κυθερνάει.

ΟΔΥΣΣΕΑΣ

Τὰ λόγια σου στυλώνουν τὴν καρδιά μου
 σὰν τὸ παλιὸ κρασὶ ποὺ τὴν ἀντρεία
 ξυπνάει καὶ τὰ λυμένα δένει γόνατα.
 Μοιάζεις θεὰ στὸ μπόι καὶ στὴν εἰδή σου!
 Πέφτω, φιλῶ τὰ πόδια σου καὶ στηλάχνος
 ζητῶ. Δές, ὁ γιαλὸς τὴ μέση μούκοψε
 κι ὡς έρτσαλο μὲ παῖζει στὸν ἀφρό του
 τὸ μέγα κῦμα. Τὸ ἄγριο θαλασσόδαρτο

μυαλό μου ποὺ ἀγωνίζεται, σεβάσον !

Γύρνα τὴν πλώρα ἀπάνου μου καὶ σῶσε
τὸ ναθαγὸ τῆς γῆς καὶ τοῦ πελάγου.

Μ' ἀν εἴσαι ἀνθρώπου ἐσὺ θνητοῦ ἔλαστάρι,
μακάριος θάναι ὁ κύρης σου κ' ἡ μάνα
καὶ τρισμακάριος ὁ ἄντρας ποὺ μαζί σου
θὰ μοιραστεῖ τὸ ἔρωτικὸ κλινάρι.

ΑΘΗΝΑ Ή γλώσσα σου πιτήδεια, ξένε, ύψφαινει
τὸν ἔπαινο, καὶ παιζει ὡς τὴ σαΐτα
ποὺ μὲ πλουσιὰ τὸ δίμιτο ξόμπλιάζει.

Μ' ἀλήθεια πρῶτας τ' ὄνομά σου λέγε μου
καὶ ποιὸς θεός σὲ βιάζει νὰ γνωίζεις;

ΟΔΥΣΣΕΑΣ Πραιταεφήτης λογιέμαι ἀπ' τὴ Φοινίκη.
Μὲ τὸ γοργὸ καράβι μου ἀρμενίζοντας
τὰ γαλανὰ ἀκρογιάλια τῆς 'Ελλάδας
πουλούσα ἀρώματα κρυφά, βραχιόλια,
μικρὲς θεές πολύνυχες καὶ διάφανα
πανιά σὰν τῆς ἀράχνης τὰ κεντίδια.

Σκυρτὲς οἱ σκλάδες πάνου τους μὲ τόση
σοφία τὸν οὐρανὸ μὲ τ' ἄστρα ξόμπλιασαν,
ποὺ κ' ἡ Ἀθηνᾶ σας θάκραζε: Ποιὰ χέρια
τ' ἀθάνατά μου χέρια παραθγαίνουν;

Θαματουργὰ πουλούσα στὶς γυναικες
Ἑοτάνια, ποὺ χαρίζαν νιάτα δίφορα
στὶς γοιές καὶ μυστικές στὶς κόρες γλύκες
τὸ δειλινὸ νὰ λάμπουν στὰ κατώφλια.

Καὶ γκόλφια μαγικά, καθρέφτες, φίδια,
παγόνια, τῆς γυναικας ὅλα τ' ἄρματα!

Καὶ τὸ βράδι, τῆς μάνας μας Ἀστάρτης
—ἡ κάρη της μαζί μας μέρα νύχτα—
τὸ πήλινο κοριμὸ μὲ τὰ βαριά του
μαστάρια ποὺ τὸν κόσμο ξεδιψάζουν,
σκυρτὸς στὴν ἀμούδιὰ τὸ προσκυνοῦσα
πολύκερδες νὰ κάνει τὶς δουλειές μου.

"Ἄχ! κορασιά μου, νάπεφτες στὶς πύρινες
τῆς Φοινικιᾶς ἀμούδες ἔνα βράδι,
στὰ νυχτερνὰ βουερά μας πανηγύρια,
θὰ στέναζες γλυκὰ σὰν τὴν τρυγόνα,
στὰ ματωμένα πόδια τῆς Ἀστάρτης

καὶ θὰ ἔεφώναες: "Αχ! ποτέ μου πιὰ
καὶ χάνομαι ἀπ' τὴ γλύκα. Πιὰ ποτέ μου
δὲ θέλω νὰ γυρίσω στὴν Ἑλλάδα!"

ΑΘΗΝΑ Τὶ γλύκα τὰ σοφά σου χείλια στάζουν!

Σὰ μέλισα ποὺ βρεῖ λαμπρὸ λουλούδι,
στὸ λόγο σου ἡ ψυχή μου θὰ ἔενύχταε!

ΟΔΥΣΕΑΣ "Αχ! τὰ παλιά μου πλούτη ἀνιστοράντας,
ὅ δύσμοιρος, ἔχην πῶς πάει τὸ βιός μου
καὶ τὸ γλεντοῦν τῆς θάλασσας τὰ βύθη!
Αἱ φοβερὲ τῆς θάλασσας ἀφέντη,
Ποσειδώνα, τὰ χρόνια καὶ τοὺς κόπους
δὲ σέβεσαι τοῦ ἀνθρώπου ποὺ παλέβει!
Μὰ θᾶρυθει, λέω, καιρὸς νὰ τὰ πλερώσεις!
Κοπέλα μου, ἀπ' τὴ γλύκα τοῦ προσώπου σου
νογῶ θνητὴ πῶς εἶσαι καὶ σπαγγνίζεσαι!
Λυπήσου με τὸ γέρο, καὶ φανέρωσε
σὲ ποιὰ στεριὰ οἵ θεοὶ μὲ φίξαν πάλι!
Γιατὶ σιωπᾶς; Τὴν πᾶσα ἀλήθεια, πές μου,
καὶ μὴ σὲ νοιάζει! Τὶ ἔβαψε ἡ καρδιά μου
γῆς κι οὐρανὸ παλέθοντας καὶ τώρα
τὴν ἀλήθεια ν' ἀκούει μπορεῖ καὶ θέλει!"

ΑΘΗΝΑ "Α! μὲ τὸ γάλα ένζαξες, πανοῦργε
Δυσέα, τὸ δόλο! 'Ο νοῦς σου σὰν ἀράχνη
δουλέει κιὰ μολάει πυκνὰ τὰ δίχτια!
Τὰ φρένα σου γιομίσαν τέλνες' μοιάζουν
κερήθρα ποὺ έβαρι σταλάει τὸ μέλι.
Γι' ἀφτὸ σὲ ἀγάπησα κι ὁρμοῦσα πάντα
πιστή σου, ἀπ' τὴν κορφὴν ψηλὰ τοῦ Ὁλύμπου
τὰ χέρια καὶ τὸ νοῦ σου νὰ δοξάσω!
καὶ τώρα ἀνάγκη μ' ἔχεις κ' ἥρθα: Νά με!
παληκαρίσια στέκω στὸ πλεθρό σου!"

ΟΔΥΣΕΑΣ "Η Ἀθηνᾶ!

ΑΘΗΝΑ Μὴν τρομάζεις!

ΟΔΥΣΕΑΣ Μοῦ ἥρθες τώρα
ποὺ πάτησα τὴ γῆς καὶ θεμελιώθηκα
καὶ δὲ φοδοῦμαι πιὰ τὸ μάθρο στόμα,
τῆς θάλασσας! Μὰ ποῦ, Ἀθηνᾶ, μοῦ γύριζες
μὲ τοὺς θεοὺς σὰν πάλεθα στὴ σάπια

σανίδα ἢ μέσος στὸ σπήλιο τῆς ἀγάπης;

Τώρα μονάχα κόπιασες, μαζί μου

τὴν ἔφκολη τὴ δόξα νὰ μοιράσεις!

Μὰ πάλι σ' ἀγαπῶ τὶ μοῦ προδίνεις,

ἐσὺ τὰ μυστικὰ τοῦ Ὄλύμπου! Γύρε

κρυφὰ καὶ πές μου: ποῦ μὲ φέξαν πάλι;

Δὲν τ' ὄνοιωσαν ἀκόμα πῶς ντροπή τους

νὰ πολεμοῦν, ἀθάνατοι ἀφτοί, μὲν ἔνα

θνητό; Μὰ πάλι ἐγὼ θὰ τοὺς νικήσω!

ΑΘΗΝΑ

Πατᾶς τὴ γῆς τὴν πατρική σου κι ὅλος
σὰ φονικὸ λιγνὸ λιγάεις δοξάρι
καὶ δὲν τὸ νοιώθεις!

ΟΔΥΣΣΕΑΣ

*Ω! σαλέθει ὁ νοῦς μου!

Τὸ ἔρονήσι ἀφτό; Στενὸ καὶ χέρσο

χωρὶς νερὰ καὶ φῶς, μὲ κρούθει δλοῦθε

καὶ πνίγομαι! Ἡ ψυχὴ μου ἡ γερακίνα

σὲ σπουργιτιοῦ φωλιὰ πῶς νὰ χωρέσει;

Ποῦ τὸ ἀψηλὸ θουνό μας, ποῦ τὰ πυκνόφυτα

δεντρά, τὰ στρογγυλὰ θαυμὰ λιμάνια;

Φτωχὰ καὶ ταπεινὰ μοῦ φαίνουνται ὅλα!

Δὲ μὲ γελᾶς! Σὲ θάρβαρο ἀκρογιάλι

μὲ πέταξες καὶ μοῦφρες νεράιδες

ν' ἀναγελοῦν τὴν πίκρα μου. Αἴ, δὲ θέλω

μήτε σὲ σένα χάρη νὰ χωστάω!

ΑΘΗΝΑ

Κοίτα! Φυσῶ ἀπὸ τὰ φρένα σου τὴν πάχνη.

Νὰ τὸ ὅρος Νήριτό σου, νὰ τὰ δάση

ποὺ χαμηλὰ στὴ σκιὰ μαδροολογοῦνε

κι δμπρός σου νὰ τὸ ἀπάνεμο λιμάνι

κι δ στήλιος τῶν Νυμφῶν μὲ τὴν ἔλιά του·

κ' ἐδῶ τοῦ γέρου Ἐθεμαίου σου, νὰ ἡ καλύθα.

Τὴν ἄγια χαίρεσαι ὅψῃ τῆς Ἰθάκης.

ΟΔΥΣΣΕΑΣ

*Ω χῶμα τῶν πατέρων μου κι ἀκρόγιαλα

καὶ δάση καὶ θουνὰ προγονικά μου!

Νοιώθω, φιέσθω πάλι στὴν Πατρίδα,

καὶ δύναμη ἀνεσέρνοντας, καινούργιους

πετῶ έλαστούς, σὰ δρῆς πολυχρονίτης.

*Ω, Ἰθάκη μου, Τηλέμαχε, γυναίκα

κ' οἰρὲ καπνὲ ποὺ ὑψώνεσαι ἀπὸ τὴ στέγη

τοῦ σπιτιοῦ μου καὶ μνήματα ἀψηλὰ
στὴν ἄκρα τοῦ πελάου, καλῶς σᾶς ἔρηκα !

ΑΘΗΝΑ Σφιχτά τὴ μέση ζώσου, τὶ σὲ νέους
ἀγώνες φονικοὺς κινᾶς τὴν πλώρα !

ΟΔΥΣΣΕΑΣ Σώπα ! "Ασε νὰ χορέψω καὶ νὰ οὐδειάσω
καὶ νὰ στρωθῶ στὴ γῆς σὰν ἔπεινος σκύλος
ποὺ μέσ' σ' ἀχνὰ λιοπύρια, στὶς σταλίστρες,
ξαπλώνει μὲ τ' ἀρνιὰ νὰ δροσερέψει !

"Ἄχ, νάταν ὅλο τὸ μικρὸν νησί μου
σὰν τοῦ παιδιοῦ τὸ ἱερὸν κορμὶ, νὰ πλειέται
καὶ νὰ σπαρνάει στὶς δυό μου φούχτες μέσα !

ΑΘΗΝΑ Σὰν ἄγουρος ἀκόμα πεταζοῦς !

Ντροπή σου ! Τὴν ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου γνώρισες
καὶ πρέπει σου μὲ μέτρο πιὰ νὰ ζεῖς
τὰ πάντα. Μήνεχνᾶς ποιὸς εἴσαι ! Ασκώσου,
καὶ μὴν ἀφίνεις τὴν καρδιὰ ὁδηγήτρα
στὸν κίντυνο !

ΟΔΥΣΣΕΑΣ Ἄθηνᾶ, μολόγα λέφτερα
τὸν κίντυνο, θεὸς κ' ἐγὼ σὰ νάμαι !

ΑΘΗΝΑ Σὲ καμαρώνω τὶ ποτὲ στὴ δόξα
καὶ στὸν κίντυνο ἔσù δὲν εἰπες : φτάνει !

ΟΔΥΣΣΕΑΣ Τὴν ἀδάμαστη έρηκα ἀντρεία πὼς πάντα
συφέρνει τί θεοὶ κι ἀνθρώποι τρέμουν
τὸ νοῦ ποὺ δρόμος κοιτώντας μπρὸς καὶ πίσου,
ὅμοια ζωὴ καὶ θάνατο λογιάζει.
Μὰ τώρα πές, θεά, τοὺς νέους ἀγώνες
ποὺ θὲν νὰ μετρηθοῦν μαζὶ μὲ μένα !

ΑΘΗΝΑ Τὸ ειός σου οἱ χαροκόποι τὸ γλεντοῦνε
κι ἀντιλαλοῦν τὰ σπίτια σου ὀλημέρα
μὲ τὴ θαθειὰ κιθάρα τῆς ἀγάπης.

ΟΔΥΣΣΕΑΣ Καὶ ποιὸς Θεὸς τολμάει νὰ τοὺς γκαρδιώνει ;

ΑΘΗΝΑ "Η Ἀφροδίτη !

ΟΔΥΣΣΕΑΣ "Α ! μπροστά μου τὸ ἀπαλό της
κορμὶ σαλέθει πάλι νὰ μὲ πνίξει !
Μὰ πιὸ τρανοὺς δὲ δείλιασα ἀθανάτους,
μὴν τὸ ξεχνᾶς !

ΑΘΗΝΑ Γκρεμίσαν στὶς ἀβλές σου
τὸ έωμό μου καὶ σθήσαν τ' ἀναμένα μου

τὰ θράκια χαχαρίζοντας οἱ δούλες!

Κι ὡς σκέλα ποὺ πεινᾶ δαρμένη, οὐρλιάζω,
μὲ τὸν πιστὸ τὸν Ἀργό σου στὴν ἔώπορτα!
Μὰ στὸ θωμό της κνίσα ἀργανεθαίνει
πικνή καὶ θρέφει τὸ ἀσεμνο κορμί της.

ΟΔΥΣΕΑΣ Μὴν κλαίγεσαι, Θεά! Στὴ γῆς θὰ σπείρω
τὰ μυαλά τους κι ὡς τάθρους στὸ θωμό σου
θὰ τοὺς σφάξω τὸ κρέας τους νὰ φράθοῦμε!
Καὶ θὰ λιχνίσω στὸν ἀγέρα τὸ ἀσεμνα
τραγούδια, τὴ έουερὴ κιθάρα σπώντας.
Μὰ ἔνα μοῦ σφίγγει τὴν ψυχή μου φίδι.
Λέγε, Ἀθηνᾶ! Στὰ μάτια μου ν' ἀστράφτει
θωρᾶς τὶ σὲ ρωτῶ καὶ δὲν τὸ λέω.

ΑΘΗΝΑ Δίεσυλη σὲ ὅλους φαίνει καὶ ξεφαίνει
τὸ ναὶ καὶ τὸ ὅχι!

ΟΔΥΣΕΑΣ Λίγα λές τὰ λόγια
μὰ σταράτα. Ἄ τὸ ναὶ, τὸ ναὶ καὶ τὸ ὅχι!
ΑΘΗΝΑ Κι ὁ γυνός;

Τὸν κύρη πρόσμενε καὶ θρέφουνταν
μὲ τὴν ἀψά σου θύμηση σὰ νάταν
ἄγριους λέοντα μυαλό. Μὰ τώρα..

ΟΔΥΣΕΑΣ Τώρα;

ΑΘΗΝΑ Φούσκωσε ἡ δύναμή του, πιὰ δὲ δέχεται
στὸν ἥσκιο τοῦ κυροῦ του νὰ χλωμιάζει.
Στὴ Σπάρτη πάει νὰ μάθει τὸ χαμό σου
νὰ φίξει πιά, καιρός, ἀπὸ τοὺς νόμους του
τὸ μέγα σου κουφάρι, ν' ἀνασάνει!
Ποὺ πέθανε καλά ναι πεθαμένος.

ΟΔΥΣΕΑΣ Καλά ναι, πεθαμένος, ναι!.. Κι ὁ γέρο
πατέρας;

ΑΘΗΝΑ Ξεμωράθη.

ΟΔΥΣΕΑΣ Μὲ θυμᾶται;
ΑΘΗΝΑ Πλακώνει νύχτα μάθρῃ τὸ μυαλό του
κι ὅλα θολώσαν. Ἡ ἄγια φλόγα στάχτη
κατάντησε. Ἀχνοσθεῖς καὶ σὺ έθατιά του.

ΟΔΥΣΕΑΣ Δοξάζω σας, ἀθάνατοι, τὶ στὸ ἀσπρό¹
κεφάλι μου ἐροχή τανυέτε πάλι
τὶς σαιτες. Μυαλό, γερὸ μυαλό μου,

έφταψυχο χταπόδι ποὺ ἀρμενίζεις
μέσ' στ' ἀρμυρὰ νερὰ μ' αἰώνιες φίζεις!
Κι ἂν σου κοπεῖ πλοκάμι φίχνεις νέο,
τρανὸ γιομάτο στόματα καὶ πίνεις!

ΑΘΗΝΑ Μὴ ειάζεσαι! Σφιχτὰ τὸ χαλινάρι
γιὰ κράτα τοῦ θυμοῦ καὶ τῆς χαρᾶς σου!
Κι ὅντας τὸ σπίτι σου ἀντικρύσεις, έβαστα
σὰ σκύλα τὴν καρδιὰ νὰ μὴ γαλγίσει!

ΟΔΥΣΣΕΑΣ Μὴ μοῦ ἀρμηνέθεις. Ξέρω πιὰ τὴ γνώμη
νὰ τὴν κρατῶ δουσῇ στὸ μέγα στῆθος.

ΑΘΗΝΑ Καιρὸς νὰ φύγω. Βλέπω τὸν πιστό σου
χοιροθοσκὸ τὰ δράχια νὰ σκαλώνει
ἀγκομαχώντας. Νά τον, τὸν θυμᾶσαι;
Μήν τρέμεις. Κλαίς. Δυσέα μον ἀγαπημένε,
πολὺ γοργὰ τὰ λόγια τῆς ἀντρείας
ξεχνᾶς· τὴ δύναμή σου τώρα δεῖξε!
Κι ὅντας θὰ δεῖς τοὺς πιὸ γλυκούς σου αἴ, τότε,
πῶς θὰ έβαστάξεις; Σήκω, ἀτσάλι ζῶσε
τὰ νεφρό σου καὶ πνῖξε ἐντός σου κάθε
στοργή. Τὸ χέρι σου ἄτρομο ἔς χτυπήσει
τὴ θύρα τοῦ σπιτιοῦ σου κι ἀσ' τὴ λίοντισα
καρδιὰ νὰ σὲ σπαρνάει δεμένη. Θάρθει
καιρός, τὸ ξέρεις σύ, νὰ τὴ μολήσεις!

(φέβγει)

ΟΔΥΣΣΕΑΣ "Αχ! Εβμαιε, πῶς μοῦ γέρασες, πιστέ μου;
Σοῦ τρέμουνε τὰ γόνα κι ἀνεμίζουν
κατάσπρα στοὺς ἀνέμους τὰ μαλλιά σου.
"Αχ! νὰ μποροῦσα νάπεφτα στὸ νῶμο σου
καὶ μὲ χαρὲς καὶ θρήνωνς τ' ὄνομά μου
τὸ μέγα ξεφωνώντας, ν' ἀλαφώσω!

ΕΒΜΑΙΟΣ "Αχ νάναι τὸ στερνό τους! Δία ποὺ κάθεσαι
στὸν οὐρανὸ ἀψηλὰ καὶ πρᾶος, ἀλάθεφτος,
μὲ στέρεο χέρι ἀπάνου μας ζυγιάζεις
τὸ δίκιο, τὴ βροντὴ σφεντόνα κι ὅλη
τὴ γῆς μὲ τὸ διπλὸ πελέκι, σκίσε,
νὰ καταπιεῖ τοὺς ἀνομούς! Τὸ θεῖο

νόμο κανένας πιὰ νὰ μὴν πατήσει !

Ἄφροκοποῦν καὶ παιζουν τῷρα ὁς ψάρια
στὴ δροσεράδα τοῦ γιαλοῦ, μὰ ξάφνου
τὸ δίχτι τοῦ φαρᾶ τοὺς περιμαζώνει.

Ναί, Δία μου, ξαγχυπνᾶς ἐσὺ καὶ παιζεις
στὰ χέρια σου ἀλαφρὰ τὸ παραγάδι !

Ποιὸς εἶναι ; Κλάμα μύρεται ἐδῶ κάπου !
Θάναι ὁ Λαέρτης ! Βιάζεσαι, παπούλη,
στὸ ἀσφοδελὸ λιβάδι νὰ κατέθεις !

Καιρὸς νὰ γύρεις πιὰ στὴ γῆς, τῇ μάνα.
Σώπα, μὴν κλαῖς κι ἀπόψε πιὰ τῆς νύφης σου

τὸ νεκρικό, στερνό, σοῦ φέρνω δῶρο.

Νά το ! Τρεῖς γύρους δύνεται νὰ ζώσει
τὴ γύμνια σου νὰ μὴν ντραπεῖς στὸν "Αδη".

Μὰ ποῦ μοῦ εἰσαι ; "Αχ τυφλὸς τυφλὸ χαλέβει !

Τὰ μάτια μου θολώσαν καὶ δὲ βλέπουν
κι ὡς πελαγήσια βούκινα τ' ἀφτιά μου
βογγοῦν. Λαέρτη, ποῦ εἰσαι ; Φανερώσου !

ΟΔΥΣΕΑΣ Νὰ δώσουν οἱ θεοὶ νὰ δοῦν τὰ μάτια σου
ὅτι έαθιά ποθεῖ ἥ καρδιά σου, γέροντα !
Ξένος, φιλῶ τὸ τζάκι τοῦ σπιτιοῦ σου.

ΕΒΜΑΙΟΣ Θεοί μου ! ποιὰ φωνὴ μοῦ διαγονμίζει
τὰ συλλοϊκὰ κ' ἐντός μου τὴν ἔλπιδα
σαλέβει ; Αλ', γέρο, μίλα μου, μὴ σκύθεις !
Τὰ έάσανα θὰ σύντριψαν καὶ σένα.
Μὰ ὑπομονή ! Στὴ γῆς ἀφτὰ μᾶς λάχαν
προυκειὰ κ' εἶναι ἀμαρτία νὰ τὸ ξεχνοῦμε.

ΟΔΥΣΕΑΣ Πολὺ ἔφκοιλα τὸ κάστρο τῆς καρδιᾶς σου
στὴ Μοίρα παραδίνεις. Δὲ μοῦ ἀρέσει !

ΕΒΜΑΙΟΣ Περήφανα τινάζεις, ξένε, τώρα
τὸ μέτωπο καὶ σέθας δὲ γνωρίζεις.
Μπρός στοὺς θεοὺς νὰ σκύθομε, τιμή μας !

ΟΔΥΣΕΑΣ Μὴ μὲ μαλώνεις ! Νᾶξερες τὶ πίκρες
οἱ ἀθάνατοι ποὺ λές μ' ἔχουν ποτίσει !
Μὰ τὶ γι' ἀφτοὺς γνοιαζόμαστε ; "Ελα, δῶσε μου
τὸ χέρι σου νὰ σφίξω κι ὅλα πιά,
κρατώντας σε, τὰ πάθια νὰ ξεχάσω !

ΕΒΜΑΙΟΣ Πονῶ ! Πῶς μὲ κοιτᾶς καὶ πῶς μὲ ἀδράχνεις !

ΟΔΥΣΕΑΣ Στὰ τρέμουλά σου γόνατα, στὰ χέρια
τὰ ροζωμένα ἀπὸ τὴ δουλειὰ τὴν τίμια,
στὸ ιερὸ κορδὶ σου πιάνομαι, πατέρα,
γιὰ νὰ σωθῶ. Μὴ φέθγεις. Συντριμένος
καραδοκύρης φίχνομαι στὸ θράχο
καὶ τὸν φιλῶ μὲ γέλοια καὶ μὲ θρήνους.
Πατρίδαμου! Πατρίδα μου!

ΕΒΜΑΙΟΣ Ποιὸς εἶσαι;
Καφκιέσαι τῆς Ἰθάκης τέκνο; Λέγε!

ΟΔΥΣΕΑΣ Ποιᾶς Ἰθάκης, Πατρίδα μάθε, γέροντα,
ὅ ναβαγὸς τὴν πᾶσα γῆς λογιάζει.

ΕΒΜΑΙΟΣ Μήν κλαὶς καὶ καταδέξου τὸ φτωχό μου
καλύβι. Τὸ γλυκὸ κρασὶ καὶ τὸ ἄγιο
ψωμὶ μποροῦν τὴν ἄγρια νὰ γλυκάνουν
καρδιὰ καὶ νὰ μερώσουν κάθε στῆθος.

ΟΔΥΣΕΑΣ Δὲ θέλω νὰ μερώσω! Σήκω ἀπάνου
νὰ σύρουμε χορὸ νάρθοῦν στὸ νοῦ μας
τὰ νιάτα!

ΕΒΜΑΙΟΣ Δὲν μπορῶ! Θεοί, τὴν τόση δύναμη
ἥ πήλινη καρδιά μας ποῦ τὴ βρίσκει
νὰ τραγουδάει στὰ ξόβεργα τοῦ χάρου!

ΟΔΥΣΕΑΣ "Αχ! "Αχ! δὲν ποχορταίνω νὰ φιλῶ
τὸ χῶμα τὸ σκληρὸ ποὺ θὰ μὲ φάει!

ΕΒΜΑΙΟΣ Πηδᾶν, θαρῷ, τὰ φρένα σου καὶ χύνουνται!

ΟΔΥΣΕΑΣ Ναί, πιὰ δὲ μὲ χωράει τοῦ ἀνθρώπου ή φύση!
Καὶ τὴν ψυχὴ μισῶ γιατὶ "ναι ἀνάξια
κ' ἔνα μικρὸ νησάκι ν' ἀγκαλιάσει!

ΕΒΜΑΙΟΣ Πάθια πολλὰ θὰ τράβηξες, τὸ κῦμα
παλέβοντας, καὶ τώρα θὲς νὰ πέσεις
στὴ γῆς, θαρώντας φύλη ἀφτὴ πώς εἶναι
τοῦ ἀνθρώπου!

ΟΔΥΣΕΑΣ "Ο νοῦς μου θάρηνε, ξεχείλισαν
τὰ μάτια μου νὰ θλέπουν καὶ νὰ μάσουν!
Καὶ μοιάζω μὲ ἀνεροῦσα τώρα ποὺ ἄγρια,
τοὺς ὅχτους σπώντας, πλημυράει τὸν κάμπο
καὶ πνίγει στὴν δρμή της ζὰ κι ἀνθρώπους.

ΕΒΜΑΙΟΣ Κατέβα καὶ μὲ ἀθώρητες μὴ μάχεσαι

δυνάμεις! Τὸ φτωχό μου δεῖπνο δέξου
νὰ μοιραστοῦμε καὶ ὑστερα δηγᾶσαι
χορτάτος καὶ ἔκονύραστος ποιὸς εἴσαι.
Θαρῷ οἱ θεοί, δὲ σοῦδωκαν τὸ μέτρο
τὸ ἱερὸ νὰ συγκεροῦνται βαθιὰ τὴν πίκρα
μὲ τὴ γλύκα.

ΟΔΥΣΕΑΣ

Τὸ χέρι, γέρο, δῶσε μου
καὶ πές, παλιός σου, λέει, πώς εἶμαι φίλος
καὶ φτάνω μετὰ δέκα χρόνια καὶ εἴκοσι
ταξίδι. Τὶ χαρές, στοχάσου! Θάκλαιγες
θὰ ἐγέλας καὶ θὰ μούσφαζες θρεφτάρια
παχιά, γιὰ νὰ γιορτάσεις τὰ δεξήμια
τὸ ἀπάντεχα. Καὶ ἐγώ: Πιστέ, ἀκριβέ μου
βοσκέ, θὰ φώναξα, ἥρθα! Φίλησέ με!
Εἴκοσι χρόνια πάλεψα τὴ θάλασσα
καὶ τὴ στεριὰ καὶ νίκησά τα καὶ ἥρθα!
Νά, νά, μὴ σκούζεις! Ἡσυχα καθίζω,
μὴ μὲ μαλώνεις! Ρώτησες ποιὸς εἶμαι,
θὰ σου πῶ ποὺν φαῖ, πιοτό, νὰ βάλω
στὸ στόμα. Δὲν πεινῶ, συμπάθησέ μου.
Ο Ἀθηναῖος ὁ Δαίδαλος ἐγώ μαι,
ποὺ νὴ δόξα μου στὰ πέρατα ἔχει φτάσει
τῆς γῆς καὶ τοῦ μυαλοῦ μου τὰ ἔργα λάμπουν,
σὰν καρπερὰ ψηλὰ δεντρά, στὸν ἥλιο!
Στὴν Αἴγυπτο, σκυφτός, σὲ ἀνήλιες ιρύφτες,
τὰ μυστικὰ τῆς πλάσης ξεσκολνώντας
βαριέστισα. Τὸ φῶς καὶ τὸν ἀγέρα
πεθύμησα καὶ τὸ ἄγριο μάθρο κῦμα
νὰ μὲ χτυπάει κι ἀπάνουθέ μου οἱ γλάροι
νὰ καμπανοῦν καὶ τὸ ἄστρα νὰ σαλέθουν.
Καὶ ἔνα πρωινό, ἀλαφρός, χιτώνα κάτασπρο
ζωσμένος τὰ πηχτὰ βουερὰ σκοτάδια
τῆς γνώσης παραιτῶ καὶ φέβγω πέρα
στὴ γαλανὴ κι ὀλόφωτην Ἑλλάδα.
Κι ὅς πάτησα στὰ ἱερά τῆς ἀκρογιάλια,
ἀνοίξαν σὰν κρουνοὶ τὰ νέα μου φρένα.
Πρῶτος ἐγὼ στὴν πέτρα καὶ στὸ ξύλο
πνοὴ ζωῆς ἐφύσηξα καὶ χάρη.
Τὰ χέρια τῶν θεῶν, τὰ πόδια, τὸ ἄνοιχτα

τὰ χεύλια, ἔγω τὰ σάλεψα μὲ ἀγώνα,
μὲ ὑπομονὴ τὸ βάρος πελεκώντας.

Κι ἀγάλια ἀπ^τ τὸ ζῶο, τὸ ξύλο καὶ τὴν πέτρα
λεφτέρωνα κ^υ ἔγω τὸ θεῖο μου πνέμα !

Κι ὁ Μίνως, ὁ τρανὸς σκληρὸς ἀφέντης
τῆς θάλασσας, μὲ κάλεσε καὶ διάθηκα
σὰ ωήγας σὲ πολύσκαρη γαλέρα

στὴν ξακουστὴ Κνωσὸ τῆς ἄγιας Κρήτης.

Ἐγὼ τὸ σκοτεινὸ παλάτι του ἔχτισα
μὲ τὰ λουτρά, τὰ θέατρα, τὶς ξάγναντες
ἀδλές καὶ τὰ στενά, λοξὰ κελάρια !

Καὶ στοὺς μεγάλους τοίχους χρόνια γέροντας
τοὺς φρενιασμένους τάθρους του ζωγράφισα
καὶ τὶς γλυκεὶς σγυνορόμαλλες γυναίκες.

Καὶ τῆς Ἀστάρτης σήκωσα τὰ χέρια
στὸ ιερό της στῆθος κ^υ ἔπλεξα μὲ φίδια
θεοτικά, τ' ἀδρά, λυτὰ μαλλιά της.

Κι ὅλα τὰ πλήθη τώρα, ἀν πᾶς κεῖ κάτου,
θὰ δεῖς νὰ προσκυνᾶν τὸ μάταιο τὸ ἔργο
ποὺ ἀφτὰ τὰ δυὸ θνητά μου χέρια ἐπλάσαν.
Μὰ τὴν Πατρίδα ἐπόθησα κι ἀνοίγω
φτερὰ γιὰ νὰ γλιτώσω... Γέρο, ὁ νοῦς σου
βαραίνει ἀπὸ τὴ νύστα. Μὰ ἀν θελήσω,
θὰ τιναχτεῖς ὀλόρθος καὶ θὰ σκούξεις !
Σ' ἔνα ταξίδι μου είδα τὸ Δυσέα!

ΕΒΜΑΙΟΣ Γιὰ σώπα ! Φάε καὶ πιές μὰ πλερωμὴ
μὲ ψέματα καλόβολα δὲ θέλω !

Μοιάζεις καὶ σὺ σὰν δλους τοὺς ζητιάνους !

ΟΔΥΣΣΕΑΣ 'Ορκίζομαι, τὸν εἶδα στὶς ἀγκάλες
τῆς Καλυψώς Πατρίδα καὶ γυναίκα
ν' ἀποξεχνάει. Δὲ έάσταξα καὶ κράζω του:
Ντροπή σου, πολυμήχανε Ὄδυσσα,
τῆς γυναικὸς ἡ γλύκα νὰ θολώνει
στὸ νοῦ σου τὴν Πατρίδα καὶ τὸ χρέος !»
«Ποιὸς παραιτάει τὸν Ὄλυμπο, ἀποκρίθη,
νάρθεῖ στὴν ἄθλια γῆς σας;» Κι ἀντιλάλησαν
οἱ βαθουλές σπηλιές στὰ χάκαρά του.
«Δὲ μὲ γελᾶς ! βαθιά πανοῦργος είμαι
καὶ λαγαρὰ ξεκίνω τὸ καλό μου.

‘Η Πηνελόπη γέρασε κι ὁ γυιός μου
μὲ τοὺς συντρόφους παῖζοντας τὸ δίσκο
τὸν κύρη ἀλησμονάει μπροστὰ ξαμώνοντας.
Κι ἄν εἶναι ἀλήθεια γυιὸς δικός μου, μὲ ἔργα
γενναῖα στὴ γῆς τὸν κύρη τον θὰ φέρει.
Τὴ φύση τὴ θνητή μου ἔγῳ θ' ἀλλάξω
κι ἀθάνατος θὰ γίνω!»

«Μὰ τὸ χῶμα
τὸ ἵερό μας θ' ἀρνηθεῖς καὶ τοῦ σταρένιου μας
ψωμιοῦ τὴ γλύκα;»

ΕΒΜΑΙΟΣ Ναί, καλὰ τοῦ μίλησες!
Κι ἀφτὸς ἀπ' τὴ σπηλιὰ τί σου ἀποκρίθη;

ΟΔΥΣΕΑΣ Τοὺς θείους του νώμους σήκωσε γελώντας!

ΕΒΜΑΙΟΣ Καὶ μένα δὲ θυμήθη;

ΟΔΥΣΕΑΣ Ποιὸς θυμᾶται
τοὺς δούλους!

ΕΒΜΑΙΟΣ ‘Ἄχ! καλέ μου Ἀφέντη!

ΟΔΥΣΕΑΣ Σώπα,
μὴν κλαίς!

ΕΒΜΑΙΟΣ Τί θὲς νὰ κάνω; Νὰ χορέω;
Μείναμε ἐμεῖς στὸ χῶμα οἱ δυὸ λεβέντες
καὶ χάθηκε ὁ σακάτης! Γειὰ χαρά μας!
Θεοί, ντροπή καὶ γιὰ θνητὸ ντροπή ναι οἱ πράξες σας.

ΟΔΥΣΕΑΣ Μὴν κλαίς! Τὺ σπλάχνα μοῦ θερίζεις, γέρο,
καὶ τὴν ἀλήθεια, ἀθέλητά μου, μάθε:

Δυὸ μήνες πάνε πιὰ στῆς πλούσιας Πύλος
τ' ἀμουδερὰ ἀκρογιάλια ποὺ περνοῦσα.

Νοτιὰς φυσοῦσε κ' εἶχε σπάσει ἡ μπόρα
κι ἀπὸ τὰ μάθρα νέφαλα χννόταν
βαρειὰ νεροποντὴ κι δλοῦθε ὁ μέγας
μᾶς τριγυροῦσε κεραβνὸς τοῦ Δία.

Στὸ φῶς μιᾶς ἀστροπῆς βιγλίζω ξάφνου
τὸν Ὁδυσέα στὴ μέση τοῦ πελάγου

γαλήνιος νὰ κρατάει σφιχτὰ τὸ δοιάκι
κατάματα στηλώνοντας τὴν μπόρα!

«Δυσέα, τοῦ κράζω, πὰς γιὰ τὴν Πατρίδα;
Πιὰ στῆς Θεᾶς τὴν κλίνη δὲ χωροῦσες;

Μ' ἀφτός, μὲ τὸ τιμόνι στὴν παλάμη,

καὶ τὸ ἀρμυρὰ δαγκάνοντας μουστάκια,
τήρας μακριά, σκυφτός, καὶ δὲν ἐστράφη !

ΕΒΜΑΙΟΣ Ωιμέ ! μὲ πλήθια τέχνη μοῦ συγκόδεις
φεφτιὲς καὶ μὲ δολώνει ἡ ἐλπίδα πάλι !

ΟΔΥΣΕΑΣ Θαρθεῖ ! Δὲν ἔχω μήνες, μέρες μόνο
ποὺ νικητὴ τὸν εἶδα τὸ ἄσπρο κῦμα
σὰ φουμιστὸς νὰ ζέθει βοδολάτης !

ΕΒΜΑΙΟΣ Σώπα !

ΟΔΥΣΕΑΣ Τὸν εἶδα ! Νά τον ! Δὲν τὸν βλέπεις;
*Ηρθε !

ΕΒΜΑΙΟΣ Φοβοῦμαι ! Βόηθα, Δία ! Χορέονν
παράθιολο χορὸ στὸ νοῦ μου οἱ ἐλπίδες !
Λίνε ! τὸ τζάκι μοῦ ἀναψε καὶ φέρε
τὸ φῶς ! Θεδὸς διανέθει στὸ σκοτάδι !

ΟΔΥΣΕΑΣ *Ηρθε δὲ Δυσέας !

ΕΒΜΑΙΟΣ Πεθαίνω ! Πέξ το πάλι !

ΛΙΝΟΣ

(φέρνει ξύλα κι ἀναμένο δαδί. Ὁ Οδυσέας συμαζώνεται ήσυχα στὸ κατώφλι).

ΛΙΝΟΣ Αἴ, ξεμωράμης κι ὅνειρα στὸν ξύπνο σου
θωρᾶς καὶ τρέμεις ! Τί γουρλώνεις ;

ΕΒΜΑΙΟΣ πῶς τρέμουν ἥσκιοι σὰν ποντιοῦ φτερούγες !
*Ἐνας Θεδὸς ἐμπῆκε στὸ καλύθι
κ' ἔφυγε !

ΛΙΝΟΣ Όρα καλή του ! Γέρο, ἀρχίσαν
τὰ μάτια σου καὶ σὲ νὰ πεταρίζουν
καὶ νὰ θωροῦν πανιὰ στὸ πέλαο κ' ἥσκιους,
τὸ δειλινό, νὰ ὀρμοῦν ἀπ' τὴν ἀμούδα !
Νά, τὴ φωτιὰ θ' ἀνάψω καὶ θὰ φύγω !

ΕΒΜΑΙΟΣ Θὰ ξενυχτίσεις πάλι ; Τὴ δουλειά σου
ξαστοχᾶς κι ὁς Ἀφέντης μοῦ πορέθεσαι !
(*Ο Εβμαιος τριγυρνάει τὸ καλύβι, ἀνήσυχος)

ΟΔΥΣΕΑΣ Τώρα ποὺ λείπει δ' γάδρος λαγωνιάρης
όλοι οἱ λαγοὶ χορέουν.

ΛΙΝΟΣ   'Η σειρά μας !
Στοῦ ἀφέντη τὸ τραπέζι θὰ στρωθοῦμε
κ' ἐμεῖς καὶ θὰ χορτάσομε στὴν κλίνη του,
τὴν μαλακὰ φαρδιὰ πλατιά, τὸν ὑπνο !
Κ' οἱ χοῖροι, τὰ κρασιά του καὶ τὰ στάρια
θὰ θρέψουν τὴν ἀχόρταγη κοιλιά μας.
Κ' οἱ δούλες θὰ γλεντήσουν μὲ τοὺς δούλους.
'Η Μοίρα δίκαιη τώρα πιὰ μοιράζει.

ΟΔΥΣΕΑΣ Μὰ θὰ γυρίσει !

ΛΙΝΟΣ   Ποιός ;

ΟΔΥΣΕΑΣ   'Ο νοικοκύρης !
ΛΙΝΟΣ Καλῶς νάρθει, τροκάνα νὰ περάσω
στὸ λαιμό του νὰ βόσκει μὲ τοὺς χοίρους !

(γοργὰ περνάει μιὰ κουδούνα στὸ λαιμὸν
τοῦ Ὁδυσέα καὶ φέργει γελώντας)

ΟΔΥΣΕΑΣ Βάστα, καρδιά ! Ντροπὴ τοῦ δούλου πρᾶξη
νὰ σὲ ἀγγίζει ! Ψηλὰ τὸ νοῦ σου κράτα !

ΕΒΜΑΙΟΣ (γυρίζοντας)
Γέρο δὲν εἶδες τίποτα;

ΟΔΥΣΕΑΣ   'Όχι. Μόνο
στὸ μονοπάτι ἔκει, δεξιά, ἀγναντέθω:
δυὸς σκλάβες χαμοσέρνουν χαχαρίζοντας
κάπτοι γέρο !

ΕΒΜΑΙΟΣ   'Ο Λαέρτης !

ΟΔΥΣΕΑΣ   Ποιός ;

ΕΒΜΑΙΟΣ   --- 'Ο κύρης
τοῦ Ὁδυσέα. Μὰ χτυποῦνε τὰ σαγόνια σου!
κρυώνεις;

ΟΔΥΣΕΑΣ Ναί !

ΕΒΜΑΙΟΣ   Στὸ τζάκι σύρε ἀνάβει.

ΟΔΥΣΕΑΣ   'Ο Κύρης !

ΕΒΜΑΙΟΣ Αἴ, πολὺ σου βαροφάνη !

ΟΔΥΣΕΑΣ Ό Κύρος! Ό τρανδος στή δόξα αφέντης
ποὺ φάνταζε τὸ δόρυ του σὰν πλοίου
κατάρτι στῶν κοινῶν ἀνθρώπων τ' ἄθλια
τὰ χέρια! Καὶ στοὺς γάμους σὰν ὀλόρθος
πετιόταν νά χορέψει, ή λύρα σειόταν
μὲν ἔνθεη μανία στή φούχτα τοῦ λυράρη!
Τώρα τὴ γῆ ἀρκουδίζοντας μετράει,
τώρα ή ἀνθισμένη σάρκα του σαπίζει!
Κατάρα στή ζωὴ καὶ στ' ἀγαθά της!

ΕΒΜΑΙΟΣ Μὴ βλαστημᾶς! Ἀξίζει ή νιότη χίλιες
ντροπὲς καὶ ξεπεσμοὺς στὰ γερατειά μας!
Καὶ στοὺς θεοὺς ποτὲ νὰ ξεπλέρωσομε
τόση μεγάλη χάρη δὲν μποροῦμε!

ΟΔΥΣΕΑΣ Αἴ, σκλάβες! Πῶς τραβᾶτε τὸν ἀφέντη!
Σιγά, θὰ πέσει!

ΕΒΜΑΙΟΣ Κοίτα στάζονταν αἷμα
τὰ μοῦτρα του καὶ στ' ἀσπρα γένεια ή λάσπη
κοκίνισε.

ΟΔΥΣΕΑΣ Αἴ, καλὰ τὰ πρόσωπά τους,
καρδιὰ σημάδεψε τα! Σκύλες, θάρρθει
καιρὸς καὶ στὴ στοὰ θὺ σᾶς κρεμάσω!

ΕΒΜΑΙΟΣ Μὴν τὶς ἀγριέθεις! τὶ τρανοὶ προστάτες
τὶς διαφεντοῦν καὶ δὲ σηκώνουν λόγο
περίσσο!

ΟΔΥΣΕΑΣ Ἀκούστε σεῖς, θεοί, περίσσο
λόγο ἀπὸ ἐμέ, ποὺ ἀμόλεφτο κρατῶ
τὸν ἀφστηρὸν ωθιμὸ τῆς γῆς στὰ φρένα μου:
Τὴ ζυγαριὰ τῆς Μοίρας μας κρατᾶτε τη
δίκαια, τὶ ἀλιῶς θ' ἀνέβει μὲ μαστίγι
στὸν "Ολυμπὸ ή ἀρετὴ τοῦ ἀπελπισμένου
τοῦ ἀνθρώπου, νὰ σᾶς διώξει!

(Μπαίνουν οἱ σκλάβες Λήδα
καὶ Φαιδρα μὲ τὸν Λαέρτη).

ΛΗΔΑ Γειὰ χαρά σου,
παποῦ! Τὸ πόδι πάτα στὸ κατώφλι
καὶ πήδα!

ΦΑΙΔΡΑ Σὺ νεκρός, στεφανωμένος
σφοδρίαια, στὴ δεξά του πήτα πρόσφορο
κρατᾷει, γιὰ τὸν τρικέφαλο τὸ χάρο!

ΛΑΕΡΤΗΣ Τὸ σάβανό μου !

ΕΒΜΑΙΟΣ Ἡ νύφη σοῦ τὸ στέλνει,
στὸ ἀγύριστο ταξίδι νὰ τὸ ἀνοίξεις
πανί, γιὰ τὸ καλό σου καταβόδιο !

(στὸν Ὁδυσέα)

Χρόνια γελοῦσε τοὺς μνηστῆρες, νύχτα
ζεφαίνοντας τῆς μέρας τὸ διασδί.
Κ' ἔλεε: «Ντροπὴ γυμνὸν' ἀφήσω τὸ ἄγιο
κορμὶ τοῦ πεθεροῦ νὰ πάει στὸν "Ἄδη !"
Θ' ἀποξυφάνω κι ἀντρα ἐφτὺς διαλέγω !»

ΟΔΥΣΕΑΣ Τώρα ;

ΕΒΜΑΙΟΣ Τὸν ἄγιο δόλο πιὰ βαρέθηκε
νὰ πλέκει. Μὰ σιωπῶ μπροστὰ σὲ ξένο.

ΟΔΥΣΕΑΣ Μῆν τὸν τραβᾶς, ξαδιάντροπη, θὰ πέσει !
(Πέφτει ὁ Λαέρτης κ' οἱ σκλάβες γελοῦν· ὁ Δυσέας
τὸν ἀνεσηκώνει καὶ δὲν μπορεῖ νὰ κρατήσει τὸ κλάμα)

Ντροπή σας !

ΦΑΙΔΡΑ Κι ὁ γέρος τοῦτος ἀρχισε τὰ κλάματα !

ΛΗΔΑ Γιὰ φύσηξε στὸ σάπιο χῶμα, Χάρε
βοριᾶ, νὰ καθαρίσει ὡς πέρα ὁ κάμπος !
(οἱ σκλάβες φέβγουν, γιατὶ φοβήθηκαν τὸν
Ὦδυσέα ποὺ δριμάει ἀπάνου του σιωπηλός).

ΟΔΥΣΕΑΣ Πατέρα !

ΛΑΕΡΤΗΣ (ἀνεσηκώνεται ταραγμένος καὶ πέφτει. Ὁ Ὁδυσέας τὸν ἀγκαλιάζει.)
Ποιός μὲ κράζει ;

ΕΒΜΑΙΟΣ Αἴ, σύ ! Τί κάνεις ;

Ντροπή σου !

ΟΔΥΣΕΑΣ Μὴ μαλώνεις ! Νά, μὲ πόσο
μιλῶ του σέθας: Κύρη, Κύρη, ξύπνα !
Σκίσε τὸ μάρρο σύνεφο ποὺ κρύβει
τὸ λογτσιμό, νὰ λάμψει τὸ θεῖκό σου
μάτι, σοφὸ καὶ λαγαρὸ σὰν πρῶτα.
Καὶ νὰ σὲ φράνει ὁ μέγας λόγος τοῦτος :
«Ο γυιός σου ζεῖ ! τὸ ἀκούνς ; Ο γυιός σου ζεῖ !
(Ἄχ ! σὲ ἀπατο πηγάδι πέφτει ὁ λόγος !)
Τὸν εἰδά τὸν πλατή γιαλὸ νὰ σκίζει
καὶ νὰ χοιμάει τῆς γδίκησης κρατῶντας

τὸ δίστομο μαχαίρι μέσ' στὸ δόντια!
 "Αχ! κι ὅντας θὰ φανεῖ, μὲ τὶ χαρὲς
 θ' ἀδράχνεις τὸ κορμί του: Γυνέ μου, κράζοντας
 στιγμὴ μικρή ταν καὶ περάσαν τὰ εἴκοσι
 τὰ χούνια! " καὶ γλυκὰ τὸ μέγα μέτωπο
 θὰ τοῦ φιλεῖς καὶ τὰ φαρὰ μαλλιά του!

ΕΒΜΑΙΟΣ "Αχ! τὸ νεκρὸ κουφάρι δὲ ζεσταίνεις!

ΛΑΕΡΤΗΣ Τὸν εἶδες;

ΟΔΥΣΕΑΣ Ναί! Μὲ ἀκούει! Ξυπνᾶν τὰ φρένα!
 Κύρη, μὲ βιάσῃ δρμάει νάρθει, νὰ κλείσει
 τὸ φῶς σου, τὸ στερνὸ ξιφλώντας χρέος
 τοῦ γυιοῦ.

ΛΑΕΡΤΗΣ Τί λέσ; Κουράστηκα.. Νυστάζω..

ΕΒΜΑΙΟΣ Τὸν τυρανᾶς τὸν ἄμοιρο.. "Αφηνέ τον!"

ΟΔΥΣΕΑΣ Γυρνοῦσε νικητὴς μὲ πλοϊο γιομάτο
 λεβέταια, σκλάβες κι ἄρματα. Στὴν πλώρα
 στεκόταν ἔνας, σù Θεός: δ γυιός σου!
 Καὶ τὸ τιμόνι βόγγας στοῦ χεριοῦ του
 τὸ φούχτωμα. Καὶ γύρα του δελφίνια
 παίζαν κ' οἱ γλάροι τούπλεκαν οτεφάνια
 καὶ τούδειχναν πιστὰ τὸ δρόμο τ' ἄστρα.
 Κι δλα τὸν προβοδούσαν στὴν Πατρίδα.

ΛΑΕΡΤΗΣ "Αχ! μίλα ἀκόμα! Μοῦ τὸν φέρνεις. Νά τον!

ΕΒΜΑΙΟΣ Σὰν τὸν πνιγμένο ποὺ ἀρχισαν τὰ μάτια του
 νὰ παίζουν κ' ἡ καρδιὰ παλιὸ νὰ παίρνει
 καὶ σύ, πατέρα, ἀνοίγεις τ' ἀπνοια φρένα.

ΟΔΥΣΕΑΣ *Ω σεβαστὸ κεφάλι! Πλές τὸ λόγο
 τὸν ἔνα, τὸν ἀπλό, ποὺ λεφτερώνει!

ΕΒΜΑΙΟΣ Σιγά, πατημασίες γρικῶ.. Δικός μας
 θάναι.. μὰ ποιός; τὶ οἱ σκύλοι δὲ γαθγίζουν!

(Προβαίνει στὸ κατώφλι δ Τιλέμαχος)

ΕΒΜΑΙΟΣ *Ω γλυκὸ φῶς μου!

ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ Λόξασε, πιστέ μου
 βοσκέ, τὴν Ἀθηνᾶ, ποὺ ἀπ' τὸ καρτέρι
 τῶν δολερῶν μνηστήρων νά, μὲ σώζει.

Κ' ἥρθα. Φιλῶ, παποῦ, τὰ γόνατά σου!
Χαιρε, ἀγαθό, ζεστό, τοῦ Ἐδμαίου μου τζάκι!

ΕΒΜΑΙΟΣ

*Ω φῶς γλυκήτατό μου, ἀφτὰ τὰ μάτια
τὰ γέρικα, μοῦ στέρεψαν νὰ κλαίνε,
τὶ δὲν ἐλπίζαν πιὰ νὰ σὲ χαροῦνε.
Μοῦ φαίνεται πώς νείρομαι, πώς ντύθηκε
πλάνος Θεὸς τὴν ὅμορφην εἰδή σου.
Πῶς μέστωσες! Σὲ μάθρισε τὸ πέλαο
κι ἀντρώθη τὸ κορμί σου κι ὅμοιος δείχνεις,
στὸ ζάλο καὶ στὸ μπόϊ καὶ στὴν ἀντρήκια
βουλὴ μὲ τὸ θεϊκό σου Κύρη! Σήκω,
καὶ σύ, τὸ φουμιστὸ ν' ἀδράξεις τόξο
καὶ σκόπα τὶς κουρούνες ἀπ' τὸ τίμιο
πλατὶ δεντρὸ τῆς ἔνδοξης γενιᾶς σου.

ΟΔΥΣΕΑΣ

Καρδιά, γερὴ καρδιά, σηκώσου, ἀπάνου!
Παιδί μου!

ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ

(σηκώνεται ἀπότομα)

Ποιὸς φωνάζει; Τί σηκώθηκες;
Κάθου κοντὰ στὸ τζάκι, ω̄ ξένε. Σέβας!
ἀπεικάζω, διπλὸ σοῦ ἀξίζει: Γέρος,
Συμπάθησέ μου, φαίνεσαι καὶ ξένος.
Γιατί γελᾶς;

ΕΒΜΑΙΟΣ

Συχώρα τον, Τηλέμαχε.
Ζαλίστη ἀπ' τὸ πιοτὸ καὶ πότε κλαίει,
πότε γελάει. Τοῦ κυθερώναει τὸ μέγα
δαιμόνιο τοῦ κρασιοῦ τὸ λίγο νοῦ του.
Κι ὁ δύστυχος παποῦς σου κλαίει στὸν ὕπνο του.
Μονάχα ἔγω ἀγρυπνῶ καὶ περιμένω·
παιδί μου, τὴν καρδιά σου ἀλάφρωσέ τη
σ' ἐμένα καὶ μολόγα τὴν ἀλήθεια:
Ζεῖ; Τὶ ἔμαθες στὴ Σπάρτη; Μὴ σωπάνεις!
Θάνατο, κλειοῦν, ζωή, τὰ δυό σου χεῖλια;

ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ

Μεγάλους τάχα κρίνουν έασιλιάδες
καὶ μᾶς, μπροστάρους σὲ κοπάδια ἀνθρώπους!
Μὰ ωτά ἐμὲ ποὺ γύρισα τὶς θάλασσες
κι ἀπλωσε ὁ νοῦς μου γύρα του ἀγναντέθοντας
τὶ θάματα ποὺ ἀνθοῦν στὰ ξένα, γέρο!
Βουνὰ καὶ λόγγους διάβηκα, κουράστηκαν

τ' ἄλογατα τοὺς κάμπους νὰ περνοῦνε.
 Γυναίκες εἶδα, ἔρυσες καὶ ποτάμια
 νὰ σέρνουν καὶ πουλιὰ καὶ ζὰ καὶ δέντρα,
 ποὺ ὁ νοῦς μου τὰ θυμάται, ἔχειλίζει!
 Σὰν ἄπραγο παιδάκι ἔσφωνοῦσα
 Μὰ σάστισα ὡς ἀγνάντεψα ἄγρια, κύκλο
 στὴ Σπάρτη τὰ πυργόστηθα μουράγια.
 Τὶς σιδερὲς καστρόπορτες μὲ φόβο
 περνῶ καὶ τὸ λοξὸ δρομὶ ἀνεβαίνω·
 καὶ νὰ μπροστά μου ἀστράφτουν τὰ παλάτια
 τοῦ ἔσκοντοῦ Μενέλαου, μὲ τοὺς στύλους
 τοὺς ἔσομπλιαστούς, μὲ τ' ἀψηλὰ τ' ἀνώγια
 καὶ τοὺς χιλιάδες δούλους ποὺ ὡς μεριμῆγια
 σκυφτοί, μέρα καὶ νύχτα κουναλοῦνε.
 Τὴν έσονή γιὰ νὰ δαμάσω τῆς καρδιᾶς μου
 στάθηκα κ' εἶπα: "Ἄγνάντεθε, Τηλέμαχε,
 τὴ δόξα καὶ τὰ πλούτη μὲ γαλήνη·
 μὴν ἔσφωνᾶς σὰν ἄπραγος χωριάτης.
 Κ' ἐφτύς, τὰ ὠραῖα κατώφλια δρασκελώντας,
 χαρούμενος τὸ πρόσωπό μου ἐδέχτηκα
 γαληνεμένο ἀπάνου τους νὰ φέγγει.
 Προχώρησα. Τὸν πρόδομο περνώντας
 στὰ μέγαρα βαριὰ χτυπῶ καὶ χαίρομαι,
 ψηλά, τὸ ἰστορισμένο μέγα ἀνώφλι,
 κύκνος ἀνοίγει ἀπὸ φιλντίσι δλάσπρες
 φτερούγες κι ἀρμενίζει νὰ συντύχει
 τὸ μελαφό, βαθή, τῆς Λήδας σῶμα.

Δυὸ σκλάβες γελαστὲς μὲ προθοδᾶνε
 καὶ τὶς διπλὲς μοῦ ἀνοίγουν μπρός μου θύρες
 μὲ τὰ χοντρά, χρυσόπλουμα κρικέλια.
 Καὶ βύθισα τὰ μάτια μου στὸ θάμα
 ποὺ σὰ γιαλὸς ἀπλώθη δλόγυρά μου.
 Σὲ μέγα θρόνο, ὡς Δίας, ψηλὰ καθόταν
 ὁ ἴσθιος Μενέλαος καὶ τὴ λύρα
 φραινόταν καὶ τῆς τάβλας τὸ τραγούδι.
 Στὸ ἀντικυνὸ σκαμνὶ δ σεβάσμιος ψάλτης
 μὲ τὰ μαλλιά του ἀναδετὰ μὲ φύλλα
 τοῦ ἀμπελοῦ, τραγούδαε τῆς Ἐλένης
 τὴν διμορφιὰ ποὺ οήμαξε τὴν Τροία.

Καὶ δυὸ κοπέλες, στὶς λαμπρὲς κολόνες
ἀνάμεσα, ἀλαφρὰ χορέθουν. Ἀσπρα
χοντρὰ κοχύλια παιζουν στὸ λαιμό τους
καὶ τὰ μαλλιὰ λυτὰ βαρδᾶν τοὺς ὄμους.
Πίσου ἔνας νιὸς χλωμός, στὸ στύλο γέροντας
γλυκόπαιζε μακρὶ σουράθλι. Ξάφνου..

ΕΒΜΑΙΟΣ "Αχ! κόπηκε ἡ πνοή μου! Τρέμω..

ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ

μὴ φοβᾶσαι. Οἱ διπλὲς τοῦ γυναικίτη
ἀνοίξαν θύρες καὶ εἶδα νὰ προσεῖνει,
γαλήνιο, τὸ ἄγιο τὸ ἀνθος τῆς Ἐλένης.
Μοῦ ἐλύθηκε ἡ καρδιά. Θεὰ μοῦ ἐφάνη
στὴν διορφιά, στὸ μποϊ καὶ στὴ γλύκα.

ΕΒΜΑΙΟΣ "Ανάθεμα τὰ κάλλη τέτοιας ἀμυναλης!

"Ανάθεμα τὴν ὥρα ποὺ ξεφούντωσε,
τέτοιος ἀνθὸς στὸν ὅχτο πλαΐ τοῦ Ἐβρώτα.

ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ Μὴ βλαστημᾶς, πατέρα. Τὶ μπροστά μου
σὰν πρόβαλε ἀψηλὴ μεστὴ καὶ ὠραία,
σὰν ὕριμος καρπὸς γλυκὸς στὸ στόμα,
μὲ φρίκη ἐφτὺς ἐμάντεψε ἡ καρδιά μου
πῶς ἡ ζωὴ δὲν εἶναι, ὡς τὸ θαροῦσα,
τὸ πιὸ πολύτιμο ἀγαθὸ τοῦ ἀνθρώπου.
Τὴ βλέπεις γαληνὰ σὰ φῶς ν' ἀνθίζει,
κι ὅλα ἀστοχᾶς, τὰ πάθια σου καὶ κραίνεις:
Τέτοιο καλὸ δὲν τὸλπιζα ποτέ μου!

ΕΒΜΑΙΟΣ Μὰ γιὰ τὸν κύρη λαχταρῶ ν' ἀκούσω!

ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ Αργὰ τὰ μάτια σήκωσε καὶ μοῦ πε:

— Κι ἀπὸ μακριὰ τὸ νοιώθω δι γυιὸς μπροστά μου
τοῦ πολυθούλη στέκεται Ὁδυσέα:

Τὸ ἀδρὸ κορμί, τὸ μποϊ, τὰ μάτια τ' ἀπιαστα,
τὸ μέγα στήθος, ὅλα δικά του. Δόξα
στὸ δέντρο τῆς ζωῆς, ποὺ ὡς πέσει χάμου
ἔνας ἀνθός, πετάει μεμιὰς καινούργιο!»

Εἶπε, καὶ τὸ χαμόγελό της χύθη
σὰν ἥλιος, καὶ ἔλαμψε δλη ἡ γῆς καὶ ἡ στέγη.

Χαρὰ στὰ νιάτα πούσθησαν γιὰ σένα!

Καὶ τρισχαρὰ στὸν κύρη μου ποὺ βρῆκε
νὰ σὲ κερδίσει, δόλους. Στὸ ἄγιο κῦμα,
βαθιά, θὰ λάμπει ὡς ἄστρο δι μέγας νοῦς του!

Σώπα,

Αλεξανδρεία

ΕΒΜΑΙΟΣ "Αχ! χάθηκε ό καλός μου ἀφέντης! Πάει!

ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ Μήν κλαί! Τραγούδι γίνηκε ό Δυσέας.

Στήν πλώρα δρθός, κρατώντας τὸ τιμόνι,
μὲ τὰ πανιὰ κατεβασμένα, ἀράζει
στὰ γαληνὰ βαθιὰ νερὰ τῆς Μνήμης.
Καὶ τ' ὄνομά του πάντα θ' ἀντηχάει
στήν ἡρώισα κιθάρα, ἀδρό καὶ μέγα!
Χαρίστε καὶ σὲ μέ, παραπαλῶ σας,
Θεοί, τὴν ἴδια μοίρα! Νὰ τοῦ μοιάσω.

ΟΔΥΣΕΑΣ Θαροῦσα ποὺ ἡ καρδιά μου, ώς τὸ καμένο
τὸ δέντρο, πιὰ ποτέ της δὲ θ' ἀνοίξει.
Μὰ νά, πετάει βλαστοὺς καὶ σὺ σταφύλια,
ἀπ' τὴ χοντρή τους φλούδα δρυμοῦνε τάνθη.

ΕΒΜΑΙΟΣ Κύρη κι ἀφέντη!

"Αχ, νᾶμουνα μαχαίρι σου, χιτώνας,
σκύλος πιστός σου
ν' ἀνέβω στήν πυρὰ νὰ ἔεψυχίσω
στ' ἄγιά σου πόδια !

ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ (στὸν Ὀδυσέα)

Δὲν πάει ν' ἀναγαλιᾶς σὲ μοιρολόγια!
Σέβας στοὺς πατρικοὺς χρωστᾶς θεούς μου!

ΟΔΥΣΕΑΣ Γελῶ γιὰ ν' ἀνασάνω! Νοιώθω ἀκράτητη
στὰ σωθικά μου τὴν δρυμή, ν' ἀπλώσω
τὰ χέρια, νὰ σᾶς σφίξω καὶ τοὺς τρεῖς,
μὲ θέλω καὶ κρατιέμαι!

ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ Τὸ θυμό μου
στὸ σέβας κυδερνῶ καὶ νοιώθω μόνο
θλίψη βαθειά, κακότυχε, γιὰ σένα!

ΕΒΜΑΙΟΣ "Αχ, χάθηκες, ἀφέντη μου, κι ἀφίνεις
ἔρμο τὸ σπίτι!

Πὰν τὰ φτερά σου, ἀητέ, στὴ γῆς μαδήσαν,
κ' ἥσκιο δὲ ρέχνουν
σκεπὴ τοῦ γυιοῦ, τῆς γυναικός σου, ἐμένα
τρόμο στοὺς ἄλλους!

Ποιὸς γδικητὴς πιὰ θὰ φανεῖ τὸ μέγα
τόξο τανυώντας;

"Αχ! μὲ ἀσφαλτη ματιὰ διαλέγεις πάντα,
Μοίρα, τὸν κάλλιον!

ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ Σώπα, μήν κλαίς, πιστέ μου. Μοιρολόγια στὸν τάφο του δὲν πρέπουν, μὰ τραγούδια.
Κι ἀκόμα λέω : Τὴν νιότη δὲ λογιάζεις ;
Κι ἀν χάθη ὁ γέρος, μένω ἐγὼ στὴ θέση τῆς μάχης ποὺ κρατοῦσε στὴν Ἑλλάδα !
Καὶ σκύβω τὸ κοντάρι νὰ τοῦ πάρω ἀπ' τὶς νεκρὲς παλάμες, νὰ τὸ φέξω,
μὲ τὴν ἐφκή του, πιὸ μακριά, περνώντας τὰ πατρικὰ σημάδια !

ΟΔΥΣΣΕΑΣ

Τρισχαρά του ποὺ νοιώσει, πρὸν πεθάνει, δίχως ἔλεος τὴ φούχτα τοῦ ἄξιου γυιοῦ του νὰ τοῦ ἀρπάζει γιὰ ἀγώνες πιὸ τρανοὺς τὸ ἀδρὸ κοντάρι !
Πῶς θᾶθελα, κ' ἐγὼ τὰ γερατειά μου,
νὰ τὰ κουρσέθαν γυιοί, μὲ βία καὶ σέβας !

ΕΒΜΑΙΟΣ Καὶ θρήνησες τὸ θάνατό του, γυιέ μου ;
ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ Τὸ χρέος τοῦ παιδιοῦ στὸν κύρη πλέρωσα.

Μὰ στὸ κρασὶ βοτάνι μαγεμένο τὸ ἀσπρὸ χεράκι φίχνει τῆς Ἐλένης κ' ἐφτὺς μερώνει ὁ νοῦς μου καὶ γαλήνη μέσ' στὴν καρδιά μου ἔχύθη κ' ἡ φωνή της σὰν τὸ νερὸ τὸ σπλάχνο μου δροσέρεψε : — Μήν κλαίς ! Καιρός, γιὰ σᾶς τοὺς νέους, νὰ δρέψετε καὶ σεῖς, σὰν τοὺς γονιούς, τὰ ἀθάνατα ἄνθη τῶν ἀρετῶν καὶ τ' ὅνομά σας ὅλη τὴ γῆς νὰ πιάσει ! Φέδγα πιὰ ἀπ' τὸν ἥσκιο τοῦ κυροῦ καὶ στὸ φῶς πετάξου μόνος !

Σὰ δρῆς ποὺ τρώει τὴ δύναμη ἀπ' τὸ χῶμα καὶ δὲν ἀφήνει δέντρο νὰ καρπίσει, βύζαινε ὁ κύρης σου ὅλη τὴν Ἰθάκη. Τώρα ἀπαντέχει λέφτερο τὸ χῶμα τὸ ὑνὶ τῆς ἀρετῆς σου νὰ τὸ δργώσει !»

Καὶ μ' ἔπιασε ἀπ' τὸ χέρι κι ὡς στὶς φίλες τοῦ μυαλοῦ μου ἀναδέφτηκε ἡ λαχτάρα νὰ φτάσω, νὰ περάσω τὸν πατέρα.

ΟΔΥΣΣΕΑΣ Μὰ ἐσὺ τὸ βιός σου ἀφίνεις στοὺς μνηστήρες καὶ δὲν τολμᾶς κεφάλι νὰ σηκώσεις !
Καὶ τριγυρνοῦν τὴ μάνα σου, σὰ σκύλοι, καὶ σὺ τηρᾶς τὴ θάλασσα καὶ χέρια

γεροντικὰ προσμένεις νὰ σὲ σώσουν.
 Θὲς νὰ τοῦ μοιάσεις; Ζῶσε τὸ σπαθὶ του
 καὶ τράχα στὸ Παλάτι νὰ σκοτώσεις!
 Αἴ! νὰ πατοῦσε πάλι ἐδῶ τὸ πόδι του
 θὰ σειόταν τὸ νησί σας στὴν ὁρμή του
 κι ὡς λάφια θὰ λουφάζαν οἱ μνηστήρες
 πὸν ξάφνου λιόντα δομίστηκαν στὸ δάσο!
 Καὶ θὰ πλερώναν μὲ αἷμα μάδρο τὸ ἄνομο
 τὸ φαγοπότι. Τώρα, σὰν τοὺς λύκους
 χαροκοποῦν, τὶ πέσαν σὲ κοπάδι
 ἀρνιά, δίχως βοσκὸ καὶ δίχως σκύλους!

ΕΒΜΑΙΟΣ *Α! πῶς ἀλλάζεις, γέρο! Ξανανιώνεις!
 Τὶ θύμησες ξυπνᾶς μέσος στὴ ψυχή μου
 παλιές, χαρᾶς κι ἀντρείας!

ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ Μὰ πῶς, μὲ τόσο
 πλῆθος ἔνας ἐγὼ νὰ πολεμήσω;

ΟΔΥΣΕΑΣ Νὰ μὴ μετρᾶς! Μὰ τόλμησε καὶ οἶξον,
 μέσος στὸ σωρό, μὲ ὁρμή, καὶ θὰ νικήσεις!

ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ Λὲς οἵ Θεοὶ μαζί μου θᾶρυθουν;

ΟΔΥΣΕΑΣ Θᾶρυθουν,
 ὅντας νικᾶς! Τοὺς ξέρω! Πάντα τρέχουν
 πίσου ἀπ' τὸ νικητὴ νὰ φὰν ψοφίμια,
 σὰν τὰ κοράκια!

ΕΒΜΑΙΟΣ Σειέται τὸ καλύβι μου!
ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ Πῶς λάμπει ὁ νοῦς σου, γέρο, φῶς καὶ φλόγα!

ΟΔΥΣΕΑΣ Όποὺ γυρίζει νικητὴς τοῦ Χάρου
 πολύπαθος, παιδί μου, ἀφτὸς γνωρίζει
 τὶ σπόροι λεφτεριᾶς σπαρνοῦν ἐντός μας.
 Μάθε νὰ σπᾶς τὰ σύνορα τοῦ ἀνθρώπου!

ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ Ναι, σὰν καὶ σένα πλάθει ἡ φαντασία μου
 τὸν ξακουστό μου κύρο!

ΕΒΜΑΙΟΣ Θὰ γκρεμίσεις,
 θαρρῶ, μὲ τὸ κεφάλι σου τὴ στέγη
 σὰ σηκωθεῖς. Παράθολες ἀλλάζεις
 μορφές· γελᾶς καὶ κλαίς, σὰ μεθησμένος,
 καὶ τώρα, νά, ὡς Θεὸς μιλᾶς κι ὁρίζεις.

ΟΔΥΣΕΑΣ Χίλιες μορφές ἀλλάζω κι ὅτι θέλω,

μωρὸ καὶ γέρος γίνομαι κι ἀκόμα
νερό, φωτιὰ κι ἀνεμικὴ τὰ δέντρα
*νὰ ξερμένω ἥ καὶ βαρὶ δοξάρι
σὰν τὴν δχιὰ στὸν ἥλιο νὰ στρουφίζεται,
λιγνή, πολυτεκνούσα καὶ λιμάζοντας!

ΕΒΜΑΙΟΣ

ΟΔΥΣΣΕΑΣ

Ποιὸς εἶσαι ; Δυνατὰ χτυπᾶ ἡ καρδιά μου!
Πῶς γούρλωσαν τὰ μάτια σου, βοσκέ μου!
Μὰ φάντασμα δὲν εἶμαι· ζῶ ! Γιὰ πιάσε !
Γερὰ ψαχνὰ τὰ κόκαλά μου δένουν.
Σὲ δσα ἄραξα τῆς γῆς λιμάνια, πάντα
πανοῦργος, κλωθονούσης, μιὰν πραμάτεια
σὰ χρυσάφι μυριάχοιβα πουλοῦσα:
τὸ ψέμα. Ποιὸς τὴν ταπεινὴν ἀλήθεια
μὲ τὰ φτωχὰ σκουτιά της ἀγοράζει ;
Κι ὅντας ἀλήθεια δ Δαίδαλος ξεστόμισα
πῶς εἶμαι δ νοῦς σου βάραινε ἀπ' τὴ νύστα.
Μ' ἀν τώρα ξεστομίσω μέγα ψέμα:
Μὲ σεβασμὸ μπροστά μου σηκωθῆτε!
Τὶ ἔγω μαι... Τρέμεις ;

ΕΒΜΑΙΟΣ

ΟΔΥΣΣΕΑΣ

*Α ! γειά σου ψέμα, θεῖο τοῦ ἀνθρώπου δῶρο
ποὺ ὡς τρίαινα τὶς ψυχὲς βαρᾶς κι ἀφρίζουν !
*Οσκρός σὰ νὰ σᾶς κέντρωσε τῆς σφήκας !
Μὰ ἡ ἔφκολη νίκη πιὰ δὲ μοῦ τεριάζει.
Νυστάζω.. Μιὰν προθειά, κουνήσου, γέρο,
γιὰ στρῶσε στὴν ἀβλή σου νὰ ξαπλώσω.
Παράπια ἀπόψε κι ἀστοχα τὰ λόγια
μοῦ ξέφυγαν. Πατέρα, στὴν ἀγκάλῃ μου
θὰ σὲ κρατῶ τὴ νύχτα, μὴν κρυώνεις !

Ποιός; "Αχ !

*Ο Δυσέας!

ΕΒΡΥΚΛΕΙΑ

ΕΒΡΥΚΛΕΙΑ "Αχ! ἡ ὥρα ποὺ μὲ γένναε νὰ βουλιοῦσε!
Τὶ μὲ κρατᾶτε ἀκόμα, τοῦ χωμάτου
δυνάμες, στὸ ξερὸ ηλαδί μου ; Αρνιέται
κ' ἥ γῆς τέτοιο σαπρὸ κορμὶ νὰ φάει !

ΕΒΜΑΙΟΣ Τί φέρνεις τέτοιαν ὥρα στὸ καλύθι;

ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ Τὸ τόξο τοῦ κυροῦ μου!

ΕΒΡΥΚΛΕΙΑ

"Αχ! ἥρθες, γυνέ μου!
Γλυκά ἡ ζωή μου ἀδράχνει στὰ δίχτια τῆς
πάλι! Κι δὲ Ἀφέντης;

ΕΒΜΑΙΟΣ

"Ο γιαλός τὸν τρώει!

ΕΒΡΥΚΛΕΙΑ

Μὴν κλαίς, κι ἀφτὸς δὲ χάνεται! Ψυχὲς
ἔφτα κρατάει στ' ἀδάμαστά του σήθια.
Βαθὺ τὸ νοιῶθω: ζεῖ καὶ βασιλέει!

ΕΒΜΑΙΟΣ

Στὸ σαλεμένο νοῦ σου βασιλέει,
μὰ πιὰ δὲ φίχνει ἀφτὸς στὴ γῆς μας ἥσκιο!

ΕΒΡΥΚΛΕΙΑ

Ποιὸς ἔρει μὴν τὴν ὕδα ἀφτὴ δὲν μπαίνει
κρυφά, μὲ τοῦ καϊκιοῦ τὸ φῶς σθυμένο,
σὲ ἀπόμερο ἀκρογιάλι τοῦ νησιοῦ μας!

Γιατὶ πανοῦργος εἶναι κι ὡς ἀράξει,
τὸν ἔρω, φανερὰ δὲ θὰ προεβάλει..

Πρῶτα θὰ δεῖ, θὰ μάθει ποιὸι τοῦ μένουν
πιστοὶ καὶ ποιὰ δεινὰ τὸν τριγυρίζουν.

Μήτε στὸν ἔδιο γυιό του δὲ θ' ἀνοίξει
τὴν καρδιά του, πριχοῦ νὰ στήσει δίχτια
μέσ' τὸ βαθὺ λαγούμι τοῦ μυαλοῦ του!

ΕΒΜΑΙΟΣ

"Ἐθρύκλεια, πάντα χάθηκαν ὅσοι εἶχαν
διδηγό τους τὴν ἄμετρην ἐλπίδα!

ΟΔΥΣΕΑΣ

"Η Ἐθρύκλεια! Πῶς μοῦ γέρασες καλή μου!
Τὰ στήμια σου, τὸ μπόι, τὰ μάγονλά σου χάθηκαν
καὶ τὰ μαλλιά ποὺ λάμπαν σὰν ποράκου
φτερά, δεξὰ ζερβά στὶς θεῖες σου πλάτες!

ΕΒΡΥΚΛΕΙΑ

Ποιὸς εἶναι πάλι ἀφτὸς μὲ τὰ κουρέλια;
"Αχ! σὰν κοράκια σὲ ψοφίμι πέφτουν
στὸ βιός τοῦ ἀφεντικοῦ μου οἱ ψωμοζήτες!

ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ

"Εμένα κοίτα, μάνα: Τὸ δοξάρι
γιατὶ ἀπ' τὴν ἀψηλή, παλιὰ κολόνα του
κατέβασες; Ἀνέγγιχτο νὰ στέκει
σὲ πρόσταξα, νὰ σήπτεται ψηληνώντας
τὸν Ἀφέντη του!

ΕΒΡΥΚΛΕΙΑ

"Αχ, γυνέ μου!

ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ

Κλαίς; ή μάνα
τὸ στέλνει;

ΕΒΡΥΚΛΕΙΑ

ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ

ΕΒΡΥΚΛΕΙΑ

ΕΒΜΑΙΟΣ

ΟΔΥΣΣΕΑΣ

Ναι.

Γιατί; τὸ τρέμει τώρα,
νὰ κρέμεται βουβό στὸν τοῦχο, ὁ κύρης
ψηλάθε τὶς ντροπὲς σὰ νὰ βιγλίζει;

Παιδί μου, δῶλοῦθε φόβοι τήνε ζώνουν!
Κάνω βαρὴ νὰ ξεστομήσω λόγο
μὰ πάλι τὴ λυπᾶμαι καὶ σωπαίνω.

Νά, ή Μοίρα, μὲ τ' ὥραιο τῆς Ἀφροδίτης
στόμα, ψὲς στ' ὄνειρό της τὴν προστάζει:
«Κατέβασε τοῦ ἀντρός σου τὸ δοξάρι
κι ἀγώνα φοβερὸ διαλάλια σὲ ὅλους:
τὰ δώδεκα πελέκια ποὺ περάσει,
γυναίκα του γραφτό ναι νὰ σὲ πάρει!»
Καὶ τώρα νέα νεκρά, βοσκέ, τὸ φέρνω
καὶ λίπος νὰ τοῦ βάλεις, γιὰ ν' ἀντέχει.

Καλέ μου Ἀφέντη, ἔχαθης κι ὅλοι τώρα
σὲ ἀφήνουν.. Τὶ βογγᾶς ἐσύ; βουνάσου!

Τὸ λόγο μου θὰ φέξω κι ἂς πεθάνω!
Ἐσύ, χοιροθοσκέ, ποὺ γέρος εἰσαι
παθὸς καὶ μὲ τὶς δυό σου φούχτες κροὺς
τὸ χῶμα νὰ σοῦ ἀνοίξει, νὰ γλιτώσεις,
ἐσύ μπορεῖς νὰ νοιώσεις τὶ σοῦ λέω:

Τὶ μάταιό, φαντασμένο πρᾶμα ή φήμη!
Δημόσια ποὺ χωριὰ καὶ χώρες σθάρνα
περνάει καὶ σὲ ὅλους δίνει τὸ κορμί της,
γενοβολώντας σκυλολόῃ τοὺς μούλους.

Τὴν Πηνελόπη ἀκούγαμε μὲ σέβας
στὰ πέρατα νὰ ὑμνοῦν τῆς γῆς οἱ ἀνθρώποι!
Στὸ ἴερὸ σκυμένη τζάκι τοῦ σπιτιοῦ της
τὴν πλάθαμε, πιστή, τὴν ἄγια φλόγα
νὰ συντηράει καὶ πέρα ν' ἀκρουμάζεται
τὴ θάλασσα, μερόνυχτα δεόμενη.

Κι ὅλοι ἀψηλὰ τὰ χέρια μας σηκώναμε:
Θεοί μους ὅμοιο ἀγαθὸ καὶ μένα, ἀξιώσετε!

Νὰ λάμπει ἀγνὸ τὸ τζάκι μου καὶ τέτοια
γυναίκα ν' ἀγρυπνάει στὸ σπιτικό μου
στὸ βιὸς καὶ στοὺς γονιούς, καὶ στὰ παιδιά μου!»

Μὰ τώρα, ἀκούστε, ἀδάνατοι! Αἴ, βουνάσου,
καρδιά! Δὲν ἔχουν αἷμα καὶ ψαχνὸ

τὰ λόγια κ' οἱ θεοὶ πεινοῦν καὶ θὲν
ἀδρὰ μεριά, μὲ πάχος ἀλειμένα!

ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ Ή μοίρα, τοῦ σπιτιοῦ μου τὰ κρυφὰ
σοῦ ξεσκεπάζει ἀθέλητά μου. Μὲ ἄγια
προστάζω νὰ τ' ἀκούς, σιωπή. Σὲ μένα
τὸ γυιό, μονάχα πέφτει λόγος!

ΕΒΡΥΚΛΕΙΑ Τώρα,
Τηλέμαχε, καιρὸς καὶ σὺ νὰ δείξεις
τίνος ἀντρὸς κρατᾶς ψυχὴ στὸ στῆθος.
Τί συλογίεσαι;

ΕΒΜΑΙΟΣ Σώπα! Στὴ σκληρή σου
ματιὰ ψυχανεμίστηκα τὴν ἄκαρδη
βουλή σου!

ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ Γέρο, βάρηνε στοὺς νώμους μου
ὅ πεθαμένος. Λέω καιρὸς, ἀνάλαφρος,
ντυμένος τὴ δική μου μόνο γύμνια
στὴ γῆς νὰ περπατήσω, λόγο δίνοντας
γιὰ τὶς δικές μου μόνο πράξεις. "Ομοια
κι ὁ κύρης μου θὰ ζήταε λεφτεριά.
Τ' ἀχνάρια του ἀκλουθῶ!

ΟΔΥΣΣΕΑΣ Καὶ τί σκοπό χεις;
Τὸ πατρικὸ δοξάρι νὰ τανύσσεις,
δοθὸς στὸ γονικὸ πατώφλι κ' «Ἐτσι
παντρέθουνται τὴ μάνα μου!» νὰ σκούξεις;

ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ Μναλὸ οἱ θεοὶ μοῦ ἔχάρισαν, νὰ κρίνω
ποιὸ ξεπερνάει τὴν μπόρεσή μου, δέξια
νὰ τὸ περνῶ κι ἀνέγγιχτος νὰ βγαίνω!

ΟΔΥΣΣΕΑΣ Πὲς καθαρά, μὴν κλώθεις!

ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ "Ἄς διαλέξει
τὸ νέο της ἀντρα ἡ Μοίρα. Κι ὅρκο παίρω
νὰ τῆς γυρίσω ἀκέρια τὰ προυκειά της.
Τὶ θέλω ν' ἀφεντέβω πιὰ στὸ βίός μου!"

ΟΔΥΣΣΕΑΣ Κρίμα στὰ λόγια τῆς Ἐλένης! Τ' ἄνθη
τῶν ἀρετῶν φυτρώνουν σὲ ἀψηλοὺς
γκρεμοὺς κ' οἱ νέοι μας τώρα ἐφρονιμέψαν!
Μ' ἀν ὁ τρανός σου ὁ κύρης ζεῖ;

ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ Νὰ ζοῦσε

σὰ σκύμνος λιονταριοῦ, διπλοὺς μαζί του,
δχτρὸνς θ' ἀντροκαλιόμουν, μάθε ! Τώρα,
νά, τὶ πιστοὶ μοῦ μένουν !

ΟΔΥΣΕΑΣ

Θὲς βοήθεια ;
Ζητᾶς τὸ γέρο ; Φέρε τὸ δοξάρι !
Τί μὲ κοιτᾶς ; Διατάζω, φέρο το !

ΕΒΜΑΙΟΣ

Πάλι
μιὰ μαντικὴ μανία τὸν ξεφρενιάζει.

ΟΔΥΣΕΑΣ

(ἀρπάζοντας τὸ δοξάρι)
Νάσουν σκυλί, δοξάρι μου, θ' ἀλύχταες !
Ἐβραιε, νεθρὸν προστάζω νὰ τοῦ ἀρμόσεις
Ταθρήσια, ἀπ' τὴν πολλὴ δουλειὰ μὴ σπάσει !
Τὸ θέλω θρασεμένο νὰ λιγίζεται
σὰν τὴν ὅχιὰ ποὺ μέλλει νὰ γεννήσει !

ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ Μιλᾶς σὰ μάντης.

ΕΒΜΑΙΟΣ

"Οχι, ὅχι, σὰ μάντης..
Ο Δαίδαλος δὲν εἰσαι !

ΟΔΥΣΕΑΣ

Ναι δὲν εἴμαι !

ΕΒΜΑΙΟΣ

Μοιάζεις..

ΕΒΡΥΚΛΕΙΑ

"Αχ ἡ ματιά, τὸ μπόϊ του, οἱ πλάτες..

ΟΔΥΣΕΑΣ

(ξεσπάει σὲ γέλοια)

Στὰ δέκα δάχτυλά μου ώς τὸν πηλὸ
τὸ νοῦ τοῦ ἀνθρώπου πλάθω καὶ ξεπλάθω
τὸ ἀδάμαστο φυσώντας πάνου πνέμα μου!
Ἐγώ μαι δ ῥαψωδός, ἥ δόξα τοῦ Ἀργούς
ποὺ δ μέγας Ἀγαμέμνος ἐμπιστέφτηκε
νὰ τοῦ φρουρῶ τὴν ἄπιστη γυναίκα.
Ο ἄμυναλος ! Κι δῆλους ἔμαθα μαζί της
τοὺς ξεπεσιοὺς τοὺς ἀμετρούς τοῦ ἀνθρώπου..
Κι δντας δ Ἀφέντης στάθη στὸ κατώφλι
τοῦ ἀνόσιου σπιτικοῦ του κι δῆλο ἀγνάντεψε,
μπροστά, θριαμβεφτικὰ τὸ μάτι παῖζοντας,
τὸ μέγα του βασίλειο, κάτου πέφτω
καὶ τὶς ιερὲς παλάμες προσκυνώντας
ξορκίζω τον : «Τὸν πόθο νράτα, χτύπα
μὲ τὴ βαρειά σου φτέρονα τὴν ὅχιὰ
ποὺ σὲ λοχέθει ! Ἀφέντη, αἰματωμένα
λουτρὰ προσμένουν τὸ ἔνδοξο κορμί σου !»

Κ' ἡ ὀλόχλωμη Κασάντρα, πλαΐ μου, τὸ ἄνθος
τοῦ θανάτου, μὲ μάταιη κεντρωνόταν
προφητικὴ στὰ φρένα τῆς μανία
καὶ βόγγας μέσ' στὰ πόδια του πλευρένη.

Μὰ ποιὸς νικάει τὴ Μοίρα; Ὡς τάχος μούγκρισε
καὶ σφράγη στὰ λουτρὰ τὸ θεῖο του σῶμα.

Κ' εἶτα: Στὴ γῆς ἀνάθεμα, στὸν ἥλιο,
στοὺς ἀσπλαχνοὺς Θεούς, ποὺ πάντα ἀνέγνοιοι
ψηλὰ φαγοποτοῦν καὶ παίζον, δίχως
ντροπή, τὴν Ἀδικία στὰ γόνατά τους!

ΕΒΡΥΚΛΕΙΑ Τρομάζω τὴ βλαστήμα!

ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ

Μίλα, δικόμα!

ΟΔΥΣΣΕΑΣ Καὶ βρόντησε δούρανός, μὰ ἐγὼ γελώντας:
Αἴ, Δία, ἔμυαλιστὴ τῶν γυναικῶν μας,
τοῦ κράζω, τὶ βροντᾶς; Ἐγὼ σὲ γύμνωσα
κ' εἶδα πὼς εἶσαι σκιάχτηστο στὸν αἰθέρα.

Κι ἀφοβα μπαίνω πιά, σὰ νοικοκύνης
καὶ τὸ βαθὺ τῆς γῆς τρυγῷ περθόλι!

ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ Καὶ δὲ φοβᾶσαι;

ΟΔΥΣΣΕΑΣ

Ποιόν; Οἱ ἀγώνες μ' ἔκαμαν
περήφανο καὶ μ' ἔμαθαν, παιδί μου,
στὴ δύναμή μου μόνο νὰ στηλώνω.

Γενναῖα τὰ λόγια λέσ, μὰ μόνο τὰ ἔργα
χορταίνουν τὴν καρδιὰ τοῦ ἀνθρώπου, νέε!

Γελοῦν, ἀκούς; Γλεντοῦν τοῦ σπιτικοῦ σου
τὶς δούλες οἱ μνηστήρες καὶ σὲ παίζον.

Ποιὸν προσδοκᾶς; "Αν μέσα σου δὲ βρίσκεις
τὸν κύρη πουθενά δὲ θὰ τὸν ἔβροις!

"Εντός σου νοιώθεις τὸ αἷμα νὰ χοχλάζει
καὶ δύνεσαι τὸ τόξο νὰ δουλέψεις;

"Ηρθε δ Ἅυσέας! Δὲ δύνεσαι; Δὲν ἥρθε,
κι οὔτε θάρσει ποτέ!

ΕΒΜΑΙΟΣ

Ποῦ πᾶς;

ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ

Στὸ σπίτι!

Τὰ λόγια σου μοῦ ἐκάψαν τὰ μηλίγγια
καὶ νοιώθω τὴν ντροπή στὰ μάγουλά μου!
Χοιμάω, δ Ὅεδος βοηθός! Μὲ τὸ κοντάρι
τοὺς διώχνω φανερὰ νὰ μὲ δοξάσουν

οἱ ἀνθρώποι καὶ νὰ ποῦν : Φουντώνει ἡ φύτρα
τοῦ Ὁδυσέα καὶ πεάτει τρανὰ βλαστάρια
κι ὁ γυιός τὸ μέγα κύρη δὲν ντροπιάζει !

ΕΒΜΑΙΟΣ Μὴ βιάζεσαι ! Τὴν πράξη σου ν' ἀφήνεις
νὰ οὐρμάζει στὸ μυαλὸ κι ἀργὰ νὰ πέφτει
σὰ σῦκο ποὺ μελώνει στὸ κλαρί του.

Μισῶ τὸν ἄντρα ἐγὼ ποὺ δὲν προσμένει !

ΟΔΥΣΕΑΣ Κ' ἐγὼ μισῶ τον ποὺ προσμένει πάντα !

ΕΒΜΑΙΟΣ Γέρο, μὴ δίνεις ἀτσαλες ὅρμήνεις
σ' ἔνα παιδί ! Τὸν κίντυνο στοχάσου !

ΟΔΥΣΕΑΣ Τοῦ ἀνθρώπου ἐγὼ τὴ δύναμη στοχάζομαι
μονάχα καὶ τὸ ἀπλό, βαρύ του χρέος !

ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ Τί λέσ νὰ κάμω ; Ἀψὸ κι ἀκράτο βράζει
τὸ γαῖμα μου, μὰ πῆρα ἀπ' τὸ γονιό μου
σκληρὸς ἀφέντης νᾶμαι τοῦ θνμοῦ μου !

ΕΒΡΥΚΛΕΙΑ Πῶς καμαρώνω τὰ σφιχτά σου νιάτα !
Μοῦ φαίνεται τὸν κύρη σου νὰ βλέπω
σὰν εἴταν νιὸς ἀμούστακος κι ἀρμάτωσε
μὲ φίλους του πολύσκαρμο καράβι
τὴν ἴσθιθη νὰ κλέψει Πηνελόπη !

ΕΒΜΑΙΟΣ Σὲ θέλω νὰ τοῦ μοιάσεις στὴν ἄντρεία,
μὰ πιότερο, ἀν μπορεῖς, στὴν πονηριά του.

ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ Στὴν Τροία ζητιάνος ἔμαθα πῶς τρύπωξε
νὰ κλέψει τὸ ἄγιο ξόανο, καὶ θέλοντας
καὶ μή, μὲ βία, τὴ Νίκη στὰ καράβια μας
νὰ φέρει. Καὶ κανεὶς δχτρὸς δὲ νοιώθει
ποιὸν τὰ πουρέλια ἐκρύθαν· μόνο ἡ Ἐλένη,
τὰ μάτια ἀνετριχιάζοντας μαντέβει,
μὰ ἐσώπασε. Τὸν ἔλουσε, τὸν ἄλειψε
μὲ μύρα κι ἀκριβὸ χιτώνα φίχνει
στοὺς λιοκαμένους νώμους του καὶ βλέποντας
λοξά, μὲ χαμογέλοιο, τὴν κλεμένη
Θεά, νὰ ξεποθαίνει ἀπὸ τὸν κόρφο του,
γλυκὰ τοῦ λέει : «Τὴ Νίκη, πάρε γλίγορα
καὶ φέργα ! Καὶ καιρέτα μου, Ὁδυσέα,
τὸν ἄντρα ποὺ λαχτάρισε ἡ ψυχή μου !»

ΟΔΥΣΕΑΣ Καιρὸς νὰ πάφουν πιὰ τὰ μάταια λόγια !

Στὸ σπίτι τράβα ! Καὶ θυσία νὰ ὑψώσεις
τῆς Ἀθηνᾶς σοφὰ νὰ σοῦ ἀρμηνέψει.

Γιατί, τὴν τρέλα πρέπει πάντα ὁ νοῦς
κρυφὰ κι ἀνήξερά της ν' ἀφεντέθει.

ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ Σὺ γυιὸς φιλῶ τὰ χέρια καὶ τοὺς νώμους σου.
Πρωὶ-πρωὶ νὰ μούρθεις στὸ Παλάτι·
σὲ δ, τι ἡ Θεὰ προστάξει σύντραμέ με!
Στὸ νιό, μέγα ἀγαθὸ τοῦ γέρου ἡ γνώμη!
Παπούλη..

ΕΒΡΥΚΛΕΙΑ Ἀποκοιμήθη καραβάκια
παιζόντας· ἀστὸ τὸν γυιέ μου.. "Ἄχ τὶ κατάντια!"

ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ Παπούλη, σοῦ φιλῶ τὰ Ἱερά σου γόνατα.
Κι ἂς μοῦ ἀξιώσει ἡ Ἀθηνᾶ τὸ ἀχνὸ μιαλό σου
νὰ φωτιστεῖ καὶ βλέποντας ἐμένα
τὸ γυιό σου νὰ θωρεῖς νὰ ξανανιώνει!

(φέβγουν ὁ Τηλέμαχος καὶ ἡ Ἐβρύκλεια.

Τοὺς προβοδάει λίγο ὁ Ἐβραίος).

ΟΔΥΣΕΑΣ Μένω μὲ σέ, καρδιά μου, μόνος πάλι!
Βίστα γερὰ τὸ δοιάκι, μὴ φοβᾶσαι!
"Ο γυιὸς δρμᾶ ἀπὸ τὸν κύρη νὰ γλιτώσει
καὶ ἡ πιστή μου ἡ γυναίκα μὲ ἄλλον ἀντρα
ποθεῖ νὰ παίξει καὶ νέους γυιοὺς νὰ κάμει,
ἐγὼ σὰ νὰ μὴν ἔζησα ποτέ μου!
Μὰ δὲν πατῶ τὸ χῶμα τοῦ νησιοῦ μου;
Προγόνοι μου, δὲν κοίτεστε ἐδῶ κάτου;
Σὰν πιὸ ζεστά, σὰν πιὸ γλυκά μοῦ φάνταζαν
τὰ ξένα! "Ἄχ! τὴ θεὰ γιατὶ ν' ἀφίσω!
Καὶ τί πώς θὰ ξεχνοῦσα τὴν Πατρίδα;
Πλατήτερες ἐγὼ χαρές χαιρόμουνα!
Σὰν ποταμὸς ἀθάνατος ἔξαπλωνα
κοντά της μπρόδες στὸ πέλαο, τὸ βράδι.
"Ἄχ! τὸ ταξίδι πάλι νὰ τὸ ζοῦσα!
Θυμοῦμαι τὶς Σειρήνες, μὲ τὶ γλύκα
τραγούδααν τὸ φιλὶ ποὺ ξεκληρίζει
σιγὰ τοῦ εὐτυχισμένου ἀντρὸς τὴ δύναμη.
Στὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ τὰ μεστωμένα
τὰ στήθη τους δρυὰ στεκόνταν, ὅμοια
μὲ στρογγυλές ἀσπίδες τοῦ πολέμου!
Ντροπή, Δυσέα! Σηκώσου ἀπάνουν, πνίξε
τὴ θύμηση, τὴ φοβερὴ Σειρήνα!
Στὴν Καλυψώ μποροῦσα, ναί, νὰ γίνω

ἀνθάνατος στὴν Κίρκη, νὰ ἔπεσω,
νὰ καταντήσω ζό. Μὰ κράτουν ἀσειστο
ἀνάμεσα στοὺς δυὸ γκρεμοὺς τὸ δοιάκι:
καὶ ἔάμωνα τῇ μοίρᾳ ἐγὼ τοῦ ἀνθρώπου!

Κύρη, φιλῶ τὰ χέρια σου, τὰ πόδια
τὸ σεβαστὸ κεφάλι καὶ τὰ μάτια
ποὺ θάμπωσαν. Ἐφκήσου μου, πατέρα,
καινούργιους δόλους νὰ καρπίσει ὁ νοῦς μου
καὶ δίχως νὰ τρικλίσω νὰ σταθῶ,
σιωπώντας, στὸ κατώφλι τοῦ σπιτιοῦ μου!

(Μπαίνει ὁ Ἐβραῖος).

ΕΒΡΑΙΟΣ

Κοιμῆθηκαν.. Ἐγὼ θὰ ἔνυχίσω
μοιφολογώντας τὸ ἔρημο δοξάρι
ποὺ ἄθριο βουϊχτὰ τὴν πιὸ πικρὴ σαΐτα
κατάκαρδα θὰ ὅγξει στὸν Ἀφέντη.
Δῶσε, Ἀθηνᾶ, νὰ ἰδῶ τὸ θάνατό τους
μὲ τὴν νεθρὰ ποὺ τώρα τοῦ διαλέγω
κι ἀπήδηχτη χρυσόκερη δαμάλα
θὰ σφάξω στὸ βωμό σου, νὰ χορτάσεις!

Τί, τὴν καρδιά μου ἀσκώνει ὁ γέρος τοῦτος!
Ψηλὰ τὰ φρένα σου, Ἐβραῖε, μὴ φοδᾶσαι!
Ὑπομονή, θάρθει, θάρθει ἡ σειρά σου!
Σάντείσαι ἀμόνι, βάστα! Μὰ ὅντας γένεις
σφύρα, χτύπα! Καὶ γράφε ὅτι σου κάνουν,
ψυχή, καλὸ ἢ κακό, βαθιὰ στὴ μνήμη.

(ΣΤΟ ΑΚΟΛΟΥΘΟ ΤΕΥΧΟΣ ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΑΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ ΜΕΡΟΣ)